

Mlaš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo.

svetovnih in domačih dogodkov

7. leto / številka 38

V Celovcu, dne 22. septembra 1955

Cena 1 šilling

„Podarjeni konj“

Ko je pred dnevi prišel finski državni predsednik s svojimi ministri v Moskvo, ne da bi točno vedel zakaj, mu je Bulganin na prvi seji z najljubšeješim obrazom sporočil, da je sovjetska vlada sklenila, da vrne Finski pomorsko in vojaško oporišče Porkkala, ki si ga je vzela po zaključku vojne.

Porkkala je le dvajset kilometrov oddaljena od finske prestolnice Helsink. Po svojem geografskem položaju obvladuje ne le finski polotok, ampak tudi vhod v leningrajski zaliv.

Presenečeni Finci so seveda nepričakovano darilo z veseljem vzeli. Na slovesnem kosilu so pa sovjetski voditelji dejali, da to ni darilo samo Finski, temveč celemu zapadnemu svetu, oziroma še več, je njihov prispevek k svetovnemu miru, kajti prepričani so, da čim velesile ne bodo imele več vojaških oporišč izven svojega ozemlja, bo pomirjenje med njimi mnogo lažje, ker se eden ne bo čutil več ogroženega zaradi baz drugega v njegovi bližini. Maršal Žukov je v svoji napitnici pozval, da naj tudi Amerika posnema Sovjete in zapusti oporišča v Evropi in Aziji.

Kakor se to lepo sliši, pa v resnici stvari stojijo drugače. Dejstvo je, da so nova tehnična sredstva in posebno atomska orožja popolnoma spremenila vojaški položaj. Sovjeti so namreč prišli do zaključka, da njihovo oporišče na Finskem, v neposredni bližini njihove meje, pri današnji letalski tehniki nima več nobene vrednosti, po drugi strani pa je prisotnost sovjetskih čet na finskih tleh bilo hudo in nepotrebno ponižanje za Fince.

Zadnje mesece je opustitev tujih vojaških oporišč stalna pesem sovjetske propagande. Sovjetska politika stremi za tem, da prežene Ameriko iz Evrope, da razbije Atlantski pakt, kajti ve, da ameriški atomski bombniki lahko iz letališč evropskih članic Atlantskega pakta vsak čas bombardirajo sovjetske industrijske centre, dočim bi morala sovjetska letala pri bombardiranju Amerike premagati protiletalsko obrambo v Evropi in na Atlantskem oceanu, preden bi prišla do Amerike.

Nadalje zasleduje sovjetska politika s pomirljivo politiko proti Zapadu namen, da vzame Atlantskemu paktu sleherni razlog za nadaljnji obstoj. Ta obrambna zveza je nastala ravno v času, ko je bila sovjetska politika najbolj napadalna (Koreja, Indokina, šarjenje komunističnih strank v Italiji in Franciji). Če bi pa na en ali drug način prišlo do tega, da bi bili od vseh strani priznani dve nemški državi z normalnimi diplomatskimi odnosi z vsemi državami, bi odpadel tudi sleherni razlog za nadaljnjo prisotnost angleških in ameriških čet v Nemčiji. Angleži bi naj šli nazaj na svoj otok, Amerikanci pa preko Atlantskega oceana. V Evropi bi ostale needine, slabo oborožene države in dve Nemčiji. Toda na poljski meji bi pa stala močna sovjetska vojska, ki bi lahko v poljubnem trenutku samo z grožnjo pohoda po Evropi prisilila srednje in zapadne evropske države, da postanejo njeno ubogljivo orodje.

Dejstvo je, da ravno prisotnost ameriških čet tvori v Evropi protiutež, ki ustvarja politično in vojaško ravnotežje ter s tem jamči obstoj miru.

Prihodnji mesec se bodo znova sestali zunanji ministri „štirih velikih“ in sedanje sovjetske poteze niso nič drugega kot politično-propagandna priprava za te razgovore. Toda če so Finci morali s Porkkalo vzeti podarjenega konja, ne da mu pogledajo na zobe, si ga bodo pa zapadni zunanji ministri od vseh strani temeljito ogledali.

Peron pobegnil

Klavrni konec peronistične diktature v Argentini

V kratkih zaporedjih je Argentina v zadnjem času doživela šest uporov proti diktatorju generalu Peronu. Petkrat je prekanjenemu lisjaku uspelo, da se je obdržal na površju, toda šesti upor ga je strmoglavil z oblasti.

Pod grožnjo argentinskih vojnih ladij, ki so se pridružile upornikom, da bodo s topovi obstreljevale prestolnico Buenos Aires, se je Peron moral vdati. Že ko je zadnje dni obseg upora naraščal, je bila v Buenos Airesu ustanovljena vojaška junta (odbor), ki je prevzel oblast. Toda v njem so bili tudi nekateri Peronu vdani generali. In tako je ob posvetovanju kaj naj store z diktatorjem eden izmed generalov potegnil revolucijo in komaj se preprečili streljanje. Končno je bilo vendar sklenjeno, da bodo Perona zaprli, a pozneje da bo sojen. Toda izgleda, da je mož za ta sklep predčasno zvedel in se je z naglim pobegom na neko paraguajsko ladjo (Paraguay je država, ki meji na Argentino) umaknil. Ladja je že dvignila sidro ter zapustila argentinske vode.

Uporniški radio je proti pobegu Perona

protestiral, ker pričakujejo, da bo strmo-glavljeni diktator iz inozemstva rovaril in ščuval k nemir, kar mu bo zlahka uspelo, ker ima posebno med voditelji sindikatov mnogo pristašev. Zato so bojne ladje takoj odplule, da zasledujejo pobeglega diktatorja.

Položaj v Argentini sami pa je še nejasen. V Buenos Airesu so se Peronovi pristaši zabarikadirali (utrčili) v zgradbi parlamenta. Vojska ima v svojih rokah ves državni aparat, policijo in radio. Takoj po oznanilu, da je Peron pobegnil, se je prebivalstvo vsulo na ulice ter dalo duška svojemu veselju. Množica je trgala peronistične lepake in vdrla v uredništvo in tiskarno peronističnega lista „El Liberal“ ter razbila opravo in stroje.

Zasedanje Združenih narodov

V palači Združenih narodov v New Yorku se je v torek začelo 10. glavno zasedanje te organizacije. Ob začetku je predsednik odredil enominutni molk za molitev.

Zasedanje bo trajalo do 10. decembra t. l.

Sovjeti dali Vzhodni Nemčiji suverenost

Sovjetski ministrski predsednik Bulganin in predsednik vzhodno nemške vlade Grotewohl sta podpisala poseben sporazum, s katerim bo postala Vzhodna Nemčija formalno suverena država.

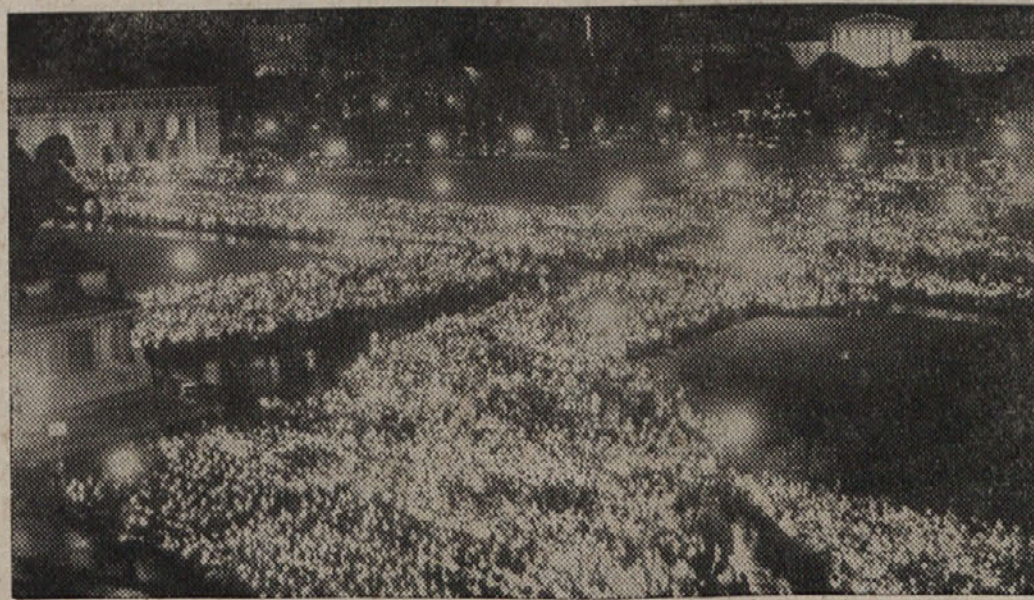
Razen nekaterih zadev, ki so si jih Sovjeti pridržali, bo oblast prešla v roke vzhodnonemških uradov. Po tej pogodbi bodo pa sovjetske čete ostale v Vzhodni Nemčiji tako dolgo, dokler bodo v Zapadni Nemčiji ameriške, angleške in francoske čete.

S posebnim pismom so Sovjeti tudi predali Nemcem kontrolo nad policijo in obmejnimi stražami, kar pomeni, da bo vzhodnonemška policija, ki je praktično organizirana kot vojska, odslej tudi nosila to ime.

Nadalje pravi zaključno uradno poročilo, da sovjetska vlada „dobrohotno“ gleda na vprašanje vojnih ujetnikov in da bo predlagala Vrhovnemu sovjetu njihovo povrnitev v domovino.

Avstrijsko zahvalno romanje v Rim

Prejšnji teden so dunajski katoličani priredili veliko zahvalno manifestacijo v zvezi s ponovno pridobitvijo svobode. Zvezni kancler ing. Raab je ob tej priliki izjavil: „Vera je dala Avstrijem moralno silo, da so zdržali tudi v najtrših časih“. Slika kaže nočni pohod z baklami na Trgu junakov. (AND)

Obenem poročajo z Dunaja, da je bil ustanovljen poseben Odbor za zahvalno romanje v Rim, kateremu predseduje kardinal nadškof Innitzer, a v odboru so zvezni kancler in več ministrov, predsednik Nacionalnega sveta dr. Hurdes, prior samostana Marijino Celje (Maria Zell) in drugi. Romanje bo od 5. do 10. decembra. Romanje bo sprejel tudi sv. oče Pij XII. in mu bodo ob tej priliki poklonili posebno spominsko medaljo posvečeno dosegu svobode, ki so jo vili v Marijinem Celju.

Po namenu prirediteljev bi to naj bilo

veliko ljudsko romanje ter bodo obiskali vsa velika svetišča krščanstva v „Večnem mestu“.

Zadnji sovjetski vojak zapustil Avstrijo

V ponedeljek dopoldne je sovjetski veleposlanik na Dunaju Iljičev v spremstvu vrhovnega poveljnika sovjetskih čet v Avstriji gen. Bojkova obiskal zveznega podkanclerja dr. Schärfa, ter mu sporočil, da še isti dan ob osmi uri zvečer poslednji sovjetski vojak zapusti Avstrijo.

Koeksistenca je rodila marsikaj novega. Včasih so samo diplomati in izbrani gostje smeli potovati v Sovjetsko zvezo, danes pa vabijo tudi običajne turiste.

Nekateri pravijo, da so Sovjeti zato začeli sedaj vabiti turiste, ker diplomatov niso mogli prepričati o svojem napredku in — miroljubnosti. Upajo, da bodo pri običajnih turistih imeli več uspeha.

K R A T K E V E S T I

Na planetu Marsu so odkrili velike zelene ploskve, ki jih znanstveniki smatrajo za rastline, poročajo iz Washingtona. Ta planet so že dolga desetletja opazovali in ugotovili, da se njegova barva spreminja. Znanstveniki domnevajo, da bo rastlinstvo na Marsu podobno mahu in drugim nizkim rastlinam, ki obraščajo skalovje na zemlji.

Komunistična kitajska vlada je izpustila več tujcev, med njimi tudi škofa v Lanche-wu mons. Ferrinija, ki je Italijan po rodu, ter več drugih duhovnikov, nadalje tudi nekega ameriškega letalca. Škof Ferrini je bil v zaporu 4 leta in so ga prenesli preko meje v angleško kolonijo Honkong na nosilih, ker je telesno popolnoma obnemogel. Star je 63 let.

Angleške čete so predale avstrijskemu orožništvu vojašnico pri cesarskem dvorcu Schönbrunn ob prisotnosti angleškega veleposlanika Sir Walligerja in generala dr. Liebitzkega, poveljnika nove avstrijske vojske. Vojašnice so zelo moderne ter jih je dal leta 1938 graditi Hitler za čete SS.

Ujeli so največjega ponarejevalca denarja našega časa, Bernharda Krügerja, poročnika policije iz Berlina. Krüger je bil med vojno oficir SS in poveljnik koncentracijskega taborišča, kjer so ponarejali angleški denar. V tem taborišču so namreč zbrali zapornike, ki so bili strokovnjaki v tiskarstvu in so morali zato, da ne pomrejo od lakote ali jih ne sežgejo v krematoriju, ponarejati angleški denar, s katerim je potem Himmler plačeval svoje vohune v inozemstvu. Ti angleški funti so znani tudi iz špionažne afere „Cicero“, pri kateri so Nemci svojega špiona, ki je bil osebni sluga angleškega veleposlanika v Ankari (Turčija) plačali s tem denarjem, ter ga ogoljufali.

Krajevni ogled je izvršilo sodišče na železniški postaji Sittich na progi Felkirchen — St. Vid ob Glini, kjer se je pred kratkim zgodila huda železniška nesreča.

Hitler še ne bo uradno proglašen za mrtvega, je objavilo sodišče v Berchtesgaden. Prošnjo za proglasitev za mrtvega je vložil nek avstrijski odvetnik zato, da bi bilo mogoče v smislu avstrijskih zakonov o zapadu premoženja postaviti Hitlerju upravitelja zapuščine. Edino premoženje, ki ga je zapustil, pa je slika holandskega mojstra Vermeera „Umetnik v svojem ateljeju“, ki jo je Hitler odkupil od grofa Czernina leta 1940 za 1.650.000 nemških mark. Sodišče pravi, da bo proglasilo Hitlerja za mrtvega šele, ko bo točno ugotovljen čas njegove smrti.

Politični teden

Po svetu . . .

Finci v Moskvi

Finski državni prezident Paasikivi in ministrski predsednik Kekkonen sta na obisku v Moskvi. Na prvi pogled je izgledalo, da si Finci sami niso bili na jasnem, zakaj so jih Sovjeti povabili. Že prvi dan obiska pa je bilo to vprašanje pojasnjeno. Sovjeti so dali Fincem zagotovilo, da vrnejo vojaško oporišče Porkkala, ki leži tik ob finskem glavnem mestu Helsinkih. To oporišče so si Sovjeti izgovorili pri sklepu mirovne pogodbe leta 1947 med Sovjetsko zvezo in Finsko. V sedanjem položaju je bila Porkkala zanj vojaško brez vrednosti, na političnem področju pa je le obremenjevala odnose med Sovjeti in Finci.

Maroko in nove težave

Nemiri in upori v deželi še trajajo. Okoli 12. septembra je izgledalo, da je nek pot so se bili Francozi z bivšim sultanom Jusefom pomiritve na vidiku. Na Madagaskarju fom dogovorili glede upostavitve kronskega sveta, ki naj bi sedanjega sultana nadomestil. Ta kronski svet bi štel tri osebe in sicer po francoskem mnenju dva pristaša sedanjega sultana Arafa in tretji pa pristaš bivšega sultana Jusefa. Maroški nacionalisti pa zahtevajo v kronskem svetu dva svoja pristaša.

Napetost med Grčijo in Turčijo

Že zadnjič smo poročali, da je prišlo zaradi otoka Cipra do hudih izgrediv v Carigradu in Smirni. Grkom v teh mestih je bila prizadeta huda materialna škoda. Teh izgrediv so se po poročilih tiska udeležili turški nacionalisti in po poročilih policije tudi osebe iz bližine bolgarske meje. Tako torej izgleda, da izgrediv niso imeli le nacionalnega obeležja, marveč je bila njihova naloga tudi obremenitev političnih odnosov med Turčijo in Grčijo in motnja odnosov med državami Balkanskega pakta oz. Atlantskega pakta, kateremu pripadata tako Grčija kakor tudi Turčija. Turški poslanik v Atenah se je pri grški vladi opravičil in dal zagotovilo, da bo vsa škoda od turške države poravnana.

Dva trda oreha

V teku zadnjih dni se je nekoliko bolj razjasnila zadeva okoli nemško-ruskih razgovorov v Moskvi. Na obeh straneh so padle trde besede. Sovjeti so jasno povedali, da smatrajo sedanjo vzhodno nemško mejo na črti Odra-Nisa za dokončno in da o združitvi obeh Nemčij nočejo razpravljati, ker je to po njihovem mnenju zadeva Nemcev.

Kancler Adenauer pa je istotako izrekel nekaj ostrih očitkov na račun sovjetske armade, kar je Hruščev odločno zavrnil, nadalje je Adenauer zahteval vrnitev nemških

pozicija hočeta mir za vsako ceno. Zaradi tega se v zvezi z nemškim obiskom v Moskvi postajajo glasnejša ameriška mnenja, da je treba priznati kot dokončno sedanjo razmejitev med Poljsko in Nemčijo in za vzpostavitev neke vrste varnostne cone skozi vso Evropo, vendar zaenkrat uradna zunanja politika tega stališča ni sprejela.

Angleži pa so mnenja, da bo dokončne meje nemške države določila mirovna konferenca, ne izrazijo pa svojega mnenja, kako bi naj izgledale. Verjetno tudi več ali manj na sedanji razmejitvi!

. . . in pri nas v Avstriji

Dan za dnem so minuli teden zasedbene čete predajale rekvirirana poslopja avstrijskim oblastem. Posebno so pri tem hiteli Sovjeti. Kot je izjavil zvezni kancler inž. Raab, so tuje čete skoraj v celoti

zapustile vzhodno Avstrijo.

V prepuščene vojašnice se vseljuje avstrijsko orožništvo, ki tvori jedro bodoče armade. Sovjeti so prepustili Avstriji precejšen del orožja. To je sovjetski poslanik Iljičev uradno sporočil kanclerju Raabu. Med orožjem, ki so ga Sovjeti dali Avstrijcem, so tudi tanki, topovi in baje tudi letala.

Zvezni kancler inž. Raab je o sedanjem položaju

izjavil v svojem nedeljskem govoru na radiu, da smo z gospodarskim položajem lahko povsem zadovoljni. Obe koalicijski stranki morata s skupnimi naporimi vzdrževati politično svobodo in gospodarsko ravnotežje v državi. Dejal je tudi, da bodo v tem duhu vključena podjetja USIA v državno gospodarstvo in da se je po dosedanjih pregledih položaj teh podjetij izkazal za ugodnejšega, kot so pričakovali.

Zvezni svet (Bundesrat) pa je dodal svojo končno besedo k

zakonu o socialnem zavarovanju,

ki bo po nekaterih formalnostih stopil v veljavo. Predstavniki obeh vladnih strank pravijo sedaj, da je tudi zakon skupni uspeh. Dr. Lukeschitz, poslanec za beljaški okraj, je na seji zveznega sveta izjavil, da je po njegovem mnenju borba zdravnikov sedaj končana ter da se morajo zdravniki zavedati svojih poklicnih in državljskih dolžnosti, ki jim nalagajo pokorščino zakonom. Razume pa njihovo obrambo pred pretiranim vmešavanjem bolniških blagajn v njihovo poklicno delo.

Tudi

na Koroškem so zdravniki v sporu z bolniško blagajno,

ker jim slednja ni hotela izplačati njihovih zaslužkov za nazaj, češ da so zdravniki na-

nil — da so potrošniki mleka predvsem revnejši sloji, običajno s številnimi družinskimi člani ter je treba paziti, da nepravilno izvedeno povišanje cen ne izzove novih zahtev po zvišanju plač, kar bi spravilo celotno gospodarstvo iz ravnotežja.

V istem govoru se je pomudil tudi ob členu 7. državne pogodbe

in izjavil, da je Avstrija ob podpisu državne pogodbe morala poleg gospodarskih obveznosti prevzeti tudi politična bremena, da zavaruje mejo na Karavankah. Dejal je, da bo Avstrija morala sicer člen 7 izpolniti, kar Slovenci sprejemajo na znanje. Ne moremo pa soglašati z trditvijo, da bi naj bile manjšinske določbe — breme za Avstrijo. Če bi temu bilo tako, potem bi bile tudi človečanske pravice breme za državo, ki jih je prevzela z državno pogodbo in še s posebno izjavo, s katero je Avstrija pristopila k Deklaraciji o človečanskih pravicah Združenih narodov. Manjšinske pravice so le naravni in samo po sebi razumljivi izraz teh pravic na narodnostnem področju. Zato mnenje, da so manjšinske, to je naravne pravice, breme za državo, vsekakor nima mesta v demokraciji, ki ravno na teh pravicah temelji.

Tudi ne soglašamo z g. Grafom, da pripada le vladi pravica tolmačenja člena 7; menimo, da je pri teh, kot pri vseh pravicah, merodajno tudi stališče tistega, ki mu pravica pripada.

Državni tajnik g. Graf je tudi priznal, da je bilo doslej „plebiscitno ozemlje“ (Abstimmungsgebiet) gospodarsko zapostavljeno in da bo pri ukrepih za vzhodne predele Avstrije upoštevana tudi Spodnja Koroška, kar jemiemo z veseljem na znanje.

Strašno odkritje

Veliko razburjenje je povzročilo na Japonskem poročilo resne revije „Bugei Shunju“, kjer neki očividec poroča o „poskusnem taborišču“ blizu Harbina v Mandžuriji, kjer so za časa zadnje vojne pod poveljstvom nekega generala vršili poskusna raziskavanja o učinkih bakteriološke vojne. Za poskuse so uporabljali politične jetnike, po večini Kitajce, pa tudi Korejce, Ruse in nekaj Japoncev. V teku poskusov so pomorili okrog 1500 do 2000 oseb, pravi isti očividec, ki je bil v taborišču zaposlen kot civilni uslužbenec. Trupla so sežigali v bližnjem krematoriju. Nekaj dni pred koncem vojne leta 1945 je bilo taborišče razpuščeno. Vsi ujetniki so dne 9. avgusta dobili posebno obilen zajtrk, a čez nekaj ur so bili mrtvi, ker je bil jedi primešan strup arzenik.

Notranja nasprotja med kitajskimi komunisti

Okoli Formoze je že več mesecev mir. Bojaželjne govore kitajskega zunanjega ministra Ču-En-Laja je nadomestilo spravljivo petje o miroljubni ureditvi spornih vprašanj.

Spravljivo stališče sedanje komunistične kitajske vlade pa razlagajo z njenimi notranjimi težavami. Že pred meseci smo poročali o nesoglasjih v komunistični stranki, ki so vodila do izločenja skupine Kao Kanga, ki je zastopala levo krilo v stranki ter v zunanji in notranji politiki popolno naslonitev na Sovjetsko zvezo po načelu, da je komunizem samo eden in da je edina prava pot moskovska. Zmagala je skupina Mao-Tse-Tunga, ki sicer tudi pravi, da je komunizem povsod eden in isti, vendar da mora „socializem“ v različnih deželah hoditi krajevnim razmeram prilagojeno pot, seveda do skupnega cilja, ki je zopet eden, to je zmaga komunizma na celim svetu.

Ideološki prepir med obema skupinama je končal z eliminacijo (usmrčitvijo) Kao Kanga in njegovih pristašev, ki so bili obtoženi kot „agenti imperializma“.

Sedaj pa prihajajo poročila o novih čistkah v kitajski komunistični stranki. To pot pa gre za tako zvane desničarje, ki se zbirajo okoli Hu-Fenga. Ta mož je bil do pred kratkim eden izmed najbolj vplivnih književnih kritikov in se je okrog njega zbirala vrsta somišljenikov iz krogov univerzitetnih profesorjev, gospodarstvenikov, pisateljev in pesnikov ter uradnikov po ministrstvih. Hu-Feng je sicer star član komunistične stranke, večina njegovih somišljenikov pa je bila iz levičarskih krogov izven komunistične stranke.

Obracun s skrajnim levičarjem in pristašem slepe pokorščine Moskvi Kao Kangom je zavedla Hu-Fenga k mišljenju, da bo „posebnim razmeram prilagojena pot“ kitajskega komunizma tudi vsebovala kulturno svobodo, zato je izdelal „teorijo o petih bodalih“, ki ogrožajo kulturno življenje na Kitajskem. Med temi nevarnimi noži je ideološka vezana pisatelj, vsiljevanje gotove miselnosti in ostra partijska kontrola nad kulturnim delom. To svojo teorijo je predložil centralnemu komiteju komuni-

SLOVENC

doma in po svetu

NOVOMAŠNIKI V SLOVENIJI

Na praznik sv. Petra in Pavla so bili posvečeni in ljubljanski in mariborski stolnici naslednji bogoslovci:

Ljubljanska škofija: Bahor Zdravko, Dragatuš, Klemenc Vinko z Dobrove pri Ljubljani, Kocjančič Janko iz Device Marije v Polju, Krt Stefan iz Mekinji pri Kamniku, Sešek Mirko iz Dola pri Litiji, Smolnik Marjan iz Doba pri Domžalah, Strle Stefan s Knežaka na Krasu, Vindišar Anton iz Ljubljane.

Goriška administratura: Gregorič Svetko iz Dekanov pri Kopru, Sivec Stanko iz Livka pri Kobaridu.

Lavantinska škofija: Halas Franc iz Črensovcov v Prekmurju, Korbun Alfonz iz Ptujja, Korbun Milan iz Ptujja, Kač Janko iz Sv. Pavla pri Preboldu, Solinc Vilko iz St. Jurja pri Celju, Horvat Jožef iz Bogojine v Prekmurju.

Redovniki novomašniki: Ketiš Evgen in Polj Dominik iz frančiškanskega reda, Stritar Franc (Vel. Lašče) iz salezijanske družbe.

LJUBLJANSKA UNIVERZA v ŠTEVILKAH

V študijskem letu 1954-55 je bilo na vseh fakultetah ljubljanske univerze skupno 6 tisoč 101 slušateljev. Po številu slušateljev je bila na prvem mestu tehniška fakulteta z 2341 slušatelji, na drugem mestu matematično-prirodoslovno-filozofska fakulteta s 1215 slušatelji, medicinska s 651 slušatelji in agronomsko-veterinarska s 430 slušatelji. V novem študijskem letu predvidevajo skupno okoli 6500 slušateljev.

Zelo zanimiva je primerjava med številom absolventov in diplomatov na posameznih fakultetah. Tehniška fakulteta je na imela v študijskem letu 1954-55 2662 absolventov, v istem letu pa je diplomiralo 188 študentov. Prirodoslovno-matematično-filozofska fakulteta je imela 636 absolventov, lani pa je diplomiralo 106 slušateljev. Na pravno-ekonomski fakulteti je pri 800 absolventih lani diplomiralo okoli 80, na medicinski fakulteti pa je izmed 135 absolventov diplomiralo 100 študentov.

NOVI MESTNI ŽUPNIK V GORICI

V začetku tega meseca je prevzel župnijo Sv. Ignacija v Gorici novoimenovani župnik E. g. Angelo Persig.

V svojem pozdravnem govoru je svoje slovenske vernike nagovoril v našem jeziku kar je bilo v veliko zadoščenje vsem Slovencem v Gorici, ki želijo novemu dušnemu pastirju obilo uspeha in blagoslova.

Adenauer in Bulganin v Moskvi. Smehljaji za fotografije so v nasprotju z ostrimi besedami, ki so padle med obema na posvetovanjih. (AND)

ujetnikov in internirancev. V tem zadnjem je uspel, ker so dali Sovjeti ustno zagotovilo, da bodo takoj pričeli z repatriacijo, če Nemčija vzpostavi diplomatske stike z Moskvo.

Takoj po odhodu zastopnikov Zapadne Nemčije pa so v Moskvo odpotovali zastopniki Vzhodne Nemčije Pieck, Grotewohl in Nuschke z istim programom. Po njihovih izjavah pa bi naj bila vrnitev nemških ujetnikov in internirancev njihova zasluga!

Mnenje Zapada

Amerika bo sicer šele novembra 1956 volila novega prezidenta, vendar so sence teh volitev že sedaj vidne. Tako vlada kot o-

stopili stavko, ne da bi prej blagajne obvestili. Zaradi tega so pa zdravniki zagrozili z novo stavko, vendar je namestnik deželnega glavarja g. Krassnig spor uredil tako, da so blagajne izplačale zdravniške zaslužke.

Kmetijski krogi ljudske stranke (OeVP) pa se zavzemajo za

zvišanje cen mleka

in bi se naj začela pogajanja konec meseca, Državni tajnik g. Graf se je v svojem govoru v Wolfsbergu priključil zahtevam in dejal, da so kmetijski proizvajalci pri stalnem porastu cen v zadnjih letih itak zaostali. Vendar je treba upoštevati, — je pripom-

„Koroški visokošolski tedni“

V torek dne 13. t. m. je predstojnik kulturnega urada deželne vlade dr. sv. dr. Rudan zbranim časnikiarjem naznanil, da se bodo letošnji „Koroški visokošolski tedni“ začeli 26. t. m. v Celovcu ter bodo trajali do 14. oktobra. Izvedla jih bo v celoti graška univerza in so na programu predavanja priznanih znanstvenikov ter univerze. Letošnji bo program v toliko razširjen, ker se bodo predavanja vršila ne le v Celovcu, ampak tudi v Beljaku, St. Vidu ob Glini in Spitalu. Predmet letošnjih predavanj bo „Moderna naravno-znanstvena slika sveta“.

Poseben poudarek bodo pa letošnji visokošolski tedni dobili ob slovesni otvoritvi dne 26. t. m. v Celovcu, ko bo rektor graške univerze podelil častno članstvo univerze med svetniki dr. Puschniku in častno meščanstvo pa dr. K. E. Newoleju, ravnatelju Urada deželne vlade.

CELOVEC

Vsako nedeljo in praznik je v stari bogoslovni cerkvi v Priesterhausgasse nedeljska služba božja ob pol 9. uri.

TAM, KJER SE VAM VEDNO PONUJA SREČA

naročite tudi Vi Vašo srečko za prihodnjo loterijo pri „Glückstelle MIHALOVITS“, Wien I., Wipplingerstrasse 21 „AN DER HOHEN BRÜCKE“. Pri zadnji loteriji je zadel ravno eden naših naročnikov z osmin-ko četrtilijona na podlagi priloge, kakršno imamo priloženo tudi današnji številki. Če je Fortuna Vam naklonjena, lahko zadenete tudi glavni dobiček za 2 milijona, 1 milijon, 300.000 šilingov itd. Naročite še danes srečko in pomislite, da čez visoki most vodi pot k sreči!

PLIBERK

„Hvala Bogu!“ je zaklical g. prošt pliberški ob zaključku blagoslovitve zvonov v Pliberku. Težko zares je bilo delo okoli nabave zvonov. Težje kot drugje je bilo pri nas. Vzrokov ne bom navajal. Smatram za primerno in zaslužno, da tudi časopisi kaj prinesejo o tem prazniku.

Nedelja se je zbudila mračna, zaspana, deževna. Kaj hočemo! Vremena ne moremo mi ljudje spreminjati. Ostalo je pri tem. Rosilo je; večkrat naravnost lilo in pralo zvonove, viseče pred zvonikom, kakor tudi udeležence. To neprijetno deževno vreme je marsikoga odvrnilo od udeležbe. Opaziti je bilo to pri blagoslovitvi.

Domači gospod dekan je odstopil blagoslovitev č. g. prelata Maierju iz Celovca. Ta je tudi vse potem opravil: sv. mašo, pridigo in blagoslovitev.

Blagoslovljeni so bili trije zvonovi. Največji je posvečen Srcu Jezusovemu in Marijinemu, srednji sv. apostoloma Petru in Pavlu, najmanjši pa nosi lepo ime: Marija. Ta je dar velespoštovane grofovske družine Thurn Valsassina iz Pliberka. Glasovi zvonov so zelo ubrani in mlo privabljivi. Bodo li privabili kaj več vernikov v cerkev?

Stroški zvonov so visoki. Večina so darovali Pliberčani, pa tudi drugi farani iz okolice niso hoteli izostati, četudi so poprej že veliko žrtvovali za svoje lastne zvonove na podružnicah. Pri slavnosti sta sodelovala oba pliberška zbora: slovenski in nemški. Eden kot drugi sta lepo izvajala precej težke, a za to priložnost izbrane pesmi. Seveda godbe ne sme manjkati.

Koliko je bilo boter in tetic ne vem. Tetic so se hotele pokazati in pogumno nastopile z deklamacijami, ter izražale svoja čustva. Na koncu je g. grof na kratko in izčrpno, jedrnat orisal ves potek dela za nabavo zvonov, omenil težave, neprijetnosti. Izrazil je željo vseh, ki smo siti vojn, naj bi bili ti novi zvonovi klicarji, oznanjevalci trajnega miru na svetu.

Ne smemo pa prezreti dveh nedostatkov pri tej blagoslovitvi. Ne vemo, zakaj je bila slovenska pridiga na koncu maše. Če sta sodelovala menjaje oba zbora, bi bilo bolj posrečeno, ako bi bila nemški pridigi sledila takoj slovenska. Ob takih prilikah naj bi se vse skrajšalo! Tako pa je pridigar govoril skoro prazni cerkvi, ker vsi so takoj po maši hiteli ven, da so si zagotovili najprimernejši prostor blizu zvonov. Prepričan sem, da to ni bil namen kakega zapostavljanja. Med blagoslovitvijo pa se je zdelo, da smo na „pliberškem jarmaku“. Vse je govorilo povprek, se zabavalo, kritiziralo in se smejala. Žal, da ljudje še nimajo smisla za cerkvene slavnosti. Cerkevne prireditve in razne slavnosti naj se vedno spremljajo spoštljivo, najsi bo to v cerkvi ali izven cerkve!

VEČNA VES

V nedeljo, dne 2. oktobra, bo v Večni vesi slovesna posvetitev novih farnih zvonov. Vse iz bližnje in daljnje okolice na to slovesnost lepo vabimo.

ŠT. LIPS — ŠKOCIJAN

Dne 10. septembra smo spremili na pokopališče v Škocijanu Jurija Polajšjak, doma iz št. Lipsa. Rajni Polajšjakov oče je učal lepo starost 79 let. Letošnje leto je precej bolehal in iskal zdravja v bolnici pri Elizabetinkah. Ko je zapustil bolnico, se ni več vrnil domov, ampak je ostal pri svoji hčerki, ki je omožena v Škocijanu. Sreče mu je vedno bolj pešalo, dokler ni na praznik Marijinega rojstva ostalo za vedno.

Kljub temu, da ni bil domačin, so mu v Škocijanu izkazali pri pogrebu lepo in dostojno zadnjo čast. Pevci so mu zapeli na domu in ob grobu, gospod župnik pa so se z ganljivimi besedami poslovili od rajnega. Polajšjakov oče je bil zaveden Slovenec

Pri nas na Koroškem

in kremenit značaj, kakršnih dandanes, tako pogrešamo. Prebiral je prav rad slovenske liste in je natančno zasledoval slovensko narodno gibanje na Koroškem. Izpolnjeval je kot pravi kristjan svoje verske dolžnosti. Naj ti bo, dragi Jurij, domača zemlja lahka, saj tam v Škocijanu počiva še več zvestih narodnjakov.

DOBRILA VES
(Marija na Gori)

Na praznik Marijinega rojstva je bila slovesno odprta prenovljena cerkev D. M. na Gori. Gotična Marijina cerkev na Gori leži sredi farnega pokopališča. Stavba je gotična iz 15. stoletja. V bližini je cerkev sv. Ane in na griču cerkev Sv. Duha. Od junija do septembra so delali zidarji in restavratorji v cerkvi. Gotična rebra so dobila okusno in starosti primerno obliko. V cerkvi so nove klopi.

V glavnem oltarju je Marija Kraljica nebes in zemlje obdana s krono in vencem zvezd, v roki nosi Jezusa, Kralja vesoljstva. Stolp in zunanost cerkve sta dobila novo primerno obleko, popravljena je bila tudi cerkev sv. Ane. — Oltarji so bili osnaženi, čakajo pa še na temeljito prenovitev. Bog in Marija povrnita vsem dobrotnikom, ki so pomagali prenoviti Marijino svetišče, ki je starodavna romarska cerkev. Saj o tem pričajo votivne podobe v cerkvi.

Na praznik Marijinega imena smo obhajali pri farni cerkvi romarski marijanski shod. Od blizu in daleč so prišli romarji k Fatimski Kraljici presv. rožnega venca.

KOTMARA VES

Dne 1. septembra se je zgodila pri nas huda prometna nesreča, ki je terjala eno smrtno žrtev: Mežnarjev Hanzej iz Velinje vesi je peljal Brodnikovo gospodinjico z motornim kolesom po tržnih opravkih v Celovec. Na Ročici je zadel v ob robu ceste stoječi osebni avto s tako brzino, da je odnesla Brodnikova mati smrtonosne po-

škodbe, katerim je že med prevozom v bolnico podlegla. Hanzej pa z zlomljeno roko in nogo premišluje svojo žalostno usodo v bolnici. Ogromna množica ljudi je ob priliki pogreba izrazila svoje sočutje težko prizadeti Brodnikovi družini. Motorizirani mladini pa naj bi bila ta prometna nesreča resen opomin k čuječnosti na cesti.

Dva dni pozneje pa smo se poslovili od Marije Jakopič, ki jo je Bog rešil dolgega in težkega trpljenja.

Zadnji čas pa smo imeli tudi dva pogreba brez duhovnika, kar se pri nas doslej še ni zgodilo. Ne bo kazalo drugače, kakor da se bomo morali sprijazniti s cerkvenimi predpisi glede katoliškega zakona.

Da si izprosimo Marijine pomoči za člane in večne zadeve, smo na nedeljo Marijinega imena poromali z dvema omnibusoma k Devici Mariji v Trnje pri Železni Kapli in si ogledali domov grede tudi podjunsko katedralo — okusno prenovljeno dobrolsko cerkev ter Dolino.

SVEČE

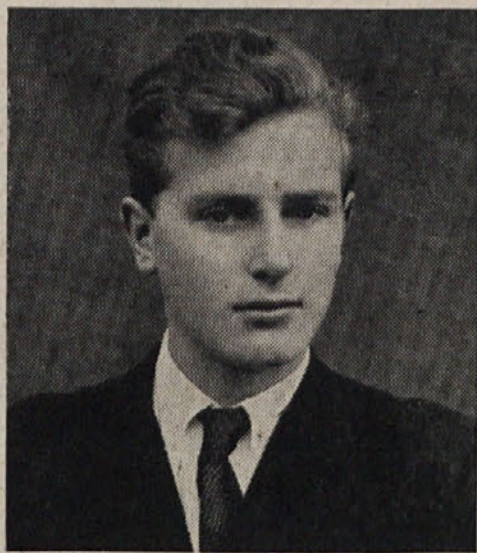
V petek, dne 2. septembra je umrla v starosti 69. let stara Hubnikova mama na Sali. Vedno je bila zdrava in čila, vedno dobre volje, čeravno je imela dela čez glavo. Vsem, ki so pri Hubniku kaj pomagali, je dala, kolikor je le mogla. Po vsej okolici je bila znana in priljubljena kot srčnodobra gospodinja.

Njeno življenje je bilo polno truda in trpljenja. Na domači grudi je garala vse dni, kot zmoro to le človek starega kova. Delo in molitev! S tem je označeno večno življenje. Pred 15 leti ji je umrl mož. Vojna ji je vzela edinega sina — ljubljenco, tako da je zadnja leta podelovala vse sama s hčerko Nanijo. Po sinu Lipiju je žalovala vsa leta sem. Kadar se je govorilo o njem, so ji stopile vedno solze v oči. Seveda takole velika hiša potrebuje moških rok in dediča. Ni si mogla razlagati, kako da ji je Bog mogel poklicati Lipeja k sebi.

Mlado življenje — žrtev prometne nesreče

† Šiman Hohl, pd. žingrlinov v Pudabu pri Mokrijah

Bridko je prizadeta žingrlnova družina, ki se je skupno s svojim sinom veselila ter pripravljala za dan poroke, na katerega je Šimej sam tako težko čakal, da bi kmalu stopil s svojo izvoljenko Hildo pred poročni oltar. Bog pa mu je načrte prekrizal.

Njegova poročna obleka se je spremenila v mrtvašnico, njih veselje v veliko žalost.

V nedeljo, dne 4. septembra, se je z motorjem odpeljal po svojo nevesto v Šmarjeto pri Velikovu, da sta si skupno ogledala običajni letni sejem v Pliberku, zvečer sta se srečno vrnila na njen dom. Vabili so ga v hišo, pa se ni hotel muditi, češ da bo mamo skrbelo, če ga dalj časa ne bo domov.

Bilo je okoli 22. ure, ko so ga našli nezvestnega na cesti, malo od velikovskega mostu tostran Drave in sicer blizu pota, ki pelje po bližnjici v Sinčo ves, po kateri je najbrž priletela srna in butnila v motorno kolo. To si je razlagati na ta način zaradi te- lo. Zato je srnino črevesje ležalo na kraju nezgode, s truplom pa se je žival sama zavlekla nekoliko vstran.

Škodbe, mlad človek v najlepših letih pa je postal žrtev divjačine. Prepeljali so ga z rešilnim avtom v bolnico. Žal zanj ni bilo več nobene pomoči, kajti imel je pretežke poškodbe predvsem v glavi: pretres možga-

nov, prelom lobanje, krvavenje možganov in zlomljeno zgornje stegno. V Celovcu je prejel še zakrament sv. maziljenja, nato so ga v sredo popoldne še živega pripeljali domov, sicer pa je ostal nezavesten do konca. V četrtek na praznik Marijinega rojstva, dne 8. septembra, ob 8 uri zjutraj pa je v Bogu zaspal.

Že vdrugič so letos žalostno doneli zvonovi v Mokrijah in pri Sv. Danijelu. Dne 2. aprila smo spremljali na žalostni poti č. g. Martina Šturma, ki je šel v prezgodnji grob na posledicah prometne nezgode v starosti 42 let. Obadva sta se vozila previdno, toda nesreča nikdar ne miruje.

Šimej je bil vzoren, delaven in vesten fant. Bil je zelo natančen v izpolnjevanju svojih verskih dolžnosti. Po naravi je bil prijazen do vsakega, tako da lahko rečemo, da je bil rajni Šimej v ponos vsej okolici. Splošno pa je bil priljubljen povsod, to je predvsem pokazal spreved na njegovi zadnji poti.

Ob tej priliki izrekamo naše iskreno sožalje staršem, bratoma Vileju in Hanzeju ter sestri Zofki, dalje nevesti Hildi Wedenig iz Šmarjete, ki je do zadnjega bedela pri njem, kakor tudi sorodnikom, prijateljem in vsem znancem.

... in v Beli pri Železni Kapli

V soboto, dne 17. septembra zvečer se je pripetila na ovinku zvezne ceste v Beli smrtna nesreča. 21-letni delavec Emil Virnik se je peljal z motornim kolesom. Nasproti pa se pripelje njegov 15-letni polbrat Friedrich Haderlapp iz Bele. Da sta brata trčila skupaj, je vzrok iskati samo v neprevidni vožnji. S tem, ko sta padla oba na cesto, si je Haderlapp razbil lobanjo. Poklicani zdravniki je mogel ugotoviti samo še smrt težko ponesrečenca. Virnik pa je imel srečo in je zadobil samo lahke poškodbe.

MLADINA, RAVNAJ PAMETNO Z MOTORNIMI VOZILI! VOZI SE PREVIDNO, KAJTI ODPRTA NOČ IN DAN SO GROBA VRATA.

V nedeljo, dne 4. septembra ob 3. uri popoldne pa je bil pogreb. Prav lepa udeležba je pokazala, da so jo ljudje daleč na okoli spoštovati. Najlepša hvala vsem pogreb- cem za čast, ki so ji jo izkazali na njeni zadnji poti. Žalostno so ji zapeli bistriški in sveški zvonovi v slovo: saj gre k zadnjemu počitku prava korenina starega kova. Z njo je šel košček stare domačnosti in originalnosti v zemljo. Cerkveni zbor ji je zapel dve žalostinki v slovo.

Na grobu se je poslovil naš g. župnik Škorjanc z lepimi besedami od nje. Bog naj ji povrne ves njen trud na tej revni zemlji v obilju! Naj počiva mirno v domači zemlji!

GLINJE

(Kar trikrat smo blagoslavljali...)

Kar blagoslavljamo! Požrtvovalni možje iz Zavrha šmarješke fare so za Macno goro darovali dva bronasta zvonova. „Na Macno goro naj se vrnejo zvonovi, ker smo se mi srečno vrnili iz vojske“ so rekli Završani. Na sv. Ano se je k blagoslavljanju zvonov zbralo od vseh strani kljub slabemu vremenu veliko ljudstva. Grad Humberk je za izkoriščanje macenskih gozdov zgradil cesto iz Kočuhe čez Zavrh v Bodn. Od Bodna je še dovolj pokore za noge, pljuča in srce. Kar 4 poštni avtobusi so lezli natlačeno polni na god sv. Ane v strmino do Bodna. Še glinjski župnik Jozej, ki je 6 let le gledal iz Glinj na Macno goro, je brez škode srca iz Bodna prilezel v višave in tam zbranim ljudstvu govoril o višavah življenja, kamor nas kličejo zvonovi. Č. g. novomašnik Maks Mihor iz Šmarjete je po prisrčnih deklamacijah otrok blagoslovil zvonova. Botrovali so jima darovalci iz Zavrha. Božjo službo na prostem je spremljalo ljudsko petje in žegnan glas zvonov.

„Na Macni gori spet zvoni,
da vernost zdrava se zbudi.
Spokoren nesi v višave,
Mariji, Ani src pozdrave!“

Kdo bi si mislil, da bo v veselje Završanov kanilo toliko žalosti? Očeta Krošel, ki se je še na dan blagoslavljanja zvonov veselil kot darovalec zvonov, je par dni nato zadela pri delu kap. Pokopali so ga v Šmarjeto. Žalujoci družini naše sožalje!

Tudi podružnica Ždovlje je dobila dne 21. avgusta dva zvonova iz livarne Grassmayr iz Inomosta. Blagoslovil jih je po lepem nagovoru č. g. dekan Košir iz Žihpolj. Otroci in pevci so zvona prisrčno pozdravljali in farani so botrovali s tem, da so v dolgi vrsti udarjali na oba zvonova. Saj imata tako čist in ubran glas, da smo livarni Grassmayr prav hvaležni.

„Žegnan sem, za Te naj pojem,
da veren boš v življenju svojem.
Zaupaj trdno v Boga,
ljubezen pa največ velja.“

V tretje rado gre... Žegnovali smo dne 4. sept. kar tri kapelice (križe). Družina Tone na Loki je namesto trhlega lesenega križa zgradil res lepo kapelico. Popravljena pa je bila tudi kapelica na Ždovljah in križ na Vesci. Poslikal je vse tri zelo lepo mojster Ferd. Jerina iz St. Ilja v splošno zadovoljnost. Zelo veseli smo, da so dobile kapelice tako lepe svetnike, na Loki sv. Valentina in sv. Florijana, v Ždovljah sv. Andreja in sv. Egidija, na Vesci pa Fatimsko Mater božjo, Kristusa križanega, sv. Valentina in sv. Izidorja. Prej so bile slike iz leta 1933 precej skažene. „Še v nebesa nočem,“ tako so rekli, „če so svetniki tašni!“ Slikar Jerina jih je pa tako lepo naslikal, da se nobenemu ne bo treba bati v nebesa. Slikarja Jerina za taka dela res priporočamo.

Zdaj se bomo pa morali lotiti „popravljanja“ življenja, ker imamo nove zvonove in da ob lepih slikah na kapelicah ne bo podoba našega življenja pokvarjena. Tedaj bi se nas svetniki branili sprejeti v nebesa...

Pa kmalu kaj več iz davne preteklosti za radovedne bralce.

ZABNICE

Na praznik povišanja sv. križa, 14. septembra t. l. je bil v naši fari pogreb domačina-duhovnika, preč. g. Luke Anderwald. Rajni se je ponesrečil v soboto, 10. sept. na cesti pri Pordenone, kjer se je peljal z avtom še s tremi drugimi prijatelji. Eden izmed teh se je tudi težko ponesrečil. Preč. g. Luka Anderwald pa najtežje, tako da je kmalu po nesreči v tamošnji bolnici umrl.

Pogreba se je udeležilo veliko število vernikov iz vseh sosednjih fara, čeprav je ta dan močno deževalo. Tudi duhovniki iz vse Kanalske doline so prihitali na pogreb rajnega sobrata. Pri pogrebnem opravilu je govoril gospod dekan iz Trbiža, kjer je v lepi besedi slikal pomen duhovništva. Sv. mašo z adušnoico je daroval domači župnik g. Jožef Simiz.

Vedno več lesa na zalogi

Ne le v zapadnih predelih Avstrije, ampak tudi na Štajerskem in Koroškem so se znatno povečale zaloge lesa vseh vrst.

Po podatkih Zveznega sveta za lesno gošpodarstvo je ležalo na skladiščih v juliju okrog 270.000 kub. m. rezanega lesa več kot v istem času leta 1954. Od takrat se je pa položaj še poslabšal in računajo, da znaša sedaj previšek na skladiščih približno pol milijona kub. m. rezanega lesa.

Zaloge okroglega lesa so se v prvem polletju zvišale za 400.000 kub. m. in dosegle 1.7 milijona kub. m.

Sedanji položaj je povzročila predvsem omejitev izvoza, poleg tega pa tudi pojemanje gradbene sezone in vremenske katastrofe, ki so podrlle mnogo drevja oz. izsilile sičnjo v prizadetih predelih. Na mnogih žagah primanjkuje prostora za vskladiščenje.

Po sedanjih cenah na svetovnem trgu znaša vrednost lesnih zalog približno 400 milijonov šil. Z ozirom na živahno konjunkturo in dobre cene na svetovnem trgu lesni trgovci vedno glasneje zahtevajo odpravo

izvoznih omejitev, ki bi prinesla olajšanje sedanjega napetega položaja na domačem lesnem trgu.

Posebne skrbi povzroča manjvredni rezani les, ki so ga doslej najraje prodajali v inozemstvu. Z ozirom na sedanje omejitve pa trgovci le neradi izčrpajo dovoljene količine za izvoz slabših kvalitiet ampak prodajajo v inozemstvo le prvovrstni les, pri katerem dosežejo boljše cene in seveda tudi boljše zaslužke.

Zaradi omejenih izvoznih količin pa avstrijski eksporterji nastavljajo visoke cene svojemu blagu in tako poročajo iz Trsta, da kljub potrebi po lesu, ki vlada v deželah bližnjega vzhoda, gre sedaj avstrijski les le slabo v denar, ker je predrag. Trgovcem pa se tudi ne mudi, ker računajo, da bo potreba kupce pač prisilila, da plačajo zahtevane cene.

Kot poroča poljedelska komisija Združenih narodov, je povpraševanje po lesnih izdelkih tudi letos povsod trajalo naprej in so cene ostale trdne.

Konkurenca med Trstom, Genovo, Reko in Koprom

Novo pristanišče v Kopru

Kot poroča jugoslovansko časopisje, namerava Ljudska republika Slovenija zgraditi v Kopru večje pristanišče in je bil tozadevni splošni načrt že predložen v razpravo posebni komisiji v Ljubljani.

Omenjeni načrt predvideva izgradnjo modernega pristanišča v zalivu, ki ga tvori iztok reke Rižane v morje severovzhodno od Kopra. V načrtu je tudi zgradnja železniškega priključka na istrsko železnico ter gradnja letališča.

Pristanišče bo imelo obliko kanala, ki bo en kilometer dolg in 200 metrov širok ter bo tako globok, da bodo v njem lahko pristajale tudi večje ladje. Skupna dolžina obale (quai-jev) pa bo znašala dva kilometra. Obala bo opremljena z vsemi potrebnimi pripravi za natovarjanje in iztovarjanje blaga iz ladij naravnost na železniške vagone in obratno. Poseben prostor ob morju, ki ga bodo zasipali, bo namenjen za kolodvor in v načrtu je tudi veliko lesno skladišče. Po računih ljubljanskih strokovnjakov bi naj Koper postal glavna izvozna luka za les ne le iz Slovenije ampak tudi bližnjih srednjeevropskih dežel.

Reško luko povečujejo

Tudi pristanišče na Reki nameravajo povečati in modernizirati. Po načrtu uprave reške luke nameravajo zgraditi moderen silos za žito z zmogljivostjo 30.000 ton, nadalje še en kilometer operativne obale z vsemi modernimi napravami za nakladanje in razkladanje, ter namestiti več dvigal. Z deli so že pričeli. Po letu 1945 je Reka doživela silen razmah in se je število njenega prebivalstva podvojilo ter je promet v pri-

stanišču zelo narastel na škodo Trsta.

V Trstu pa je gospodarska kriza vedno občutnejša in promet v pristanišču usiha iz meseca v mesec. Veliki gradbeni projekti v Kopru in Reki ter huda konkurenca severnonemških pristanišč so italijansko vlado pripravili do tega, da vsaj nekoliko pomiri rastoče nezadovoljstvo tržaških krogov. Zato so premestili dve ladji iz Genove v Trst, toda v Genovi je zaradi tega nastalo tako razburjenje, da je bilo jasno, da si v bodoče Genovčani ne bodo pustili jemati zaslužka na račun Trsta. Pri denarju se patriotsko navdušenje namreč neha.

Rimska vlada je uvidela, da sama ne bo mogla pomagati Trstu in zato je sklicala posvetovalno konferenco za Trst, na katero je povabila zainteresirane države in sicer Jugoslavijo, Avstrijo, Švico, Češkoslovaško in Madžarsko.

Slabi izgledi za Trst

Italija se nahaja v neprijetnem položaju. Po eni strani sama ne more ali noče pomagati Trstu tako, da bi oškodovala druga svoja pristanišča, po drugi strani pa bi rada od srednjeevropskih zalednih držav imela dobiček, noče pa priznati njihove besede ali političnega vpliva v Trstu, kar je pa ob današnji povezanosti gospodarstva s politiko neizogibno.

Značilno za pesimizem tržaških gospodarskih krogov je ravnanje predsednika Trgovske zbornice (Camera di Commercio) v Trstu kapitana Cosulich, ki je ustanovil novo veliko pomorsko družbo v - Palermu na Siciliji. Če je ta izgubil vero v gospodarsko bodočnost Tusta, potem je znamenje, da res slabo kaže.

Vrednost denarja pada

Neki gospodarski izvedenec je zbral podatke o nihanju vrednosti denarja v nekaterih evropskih državah in Združenih ameriških državah. Vprašanje nihanja vrednosti denarja je zelo važno za tiste, ki živijo od plač, se pravi, ki prejema plačilo za svoje delo v denarju. Če se vrednost denarja izpremeni, se tudi kupna moč njihovih plač izpremeni. Ugotovili so, da ima denar čudno nagnjenje, da namreč njegova vrednost, se pravi njegova kupna moč stalno pojema. To ne velja samo za nekatere valute, ta pojav ugotavljajo pri vseh valutah. Vrednost denarja primerjajo z gibanjem cen na debelo in z gibanjem življenjskih stroškov.

Ugotovili so, da je vrednost denarja, se pravi nekaterih valut, od leta 1950 do leta 1954 v najvažnejših industrijskih državah povprečno padla od 14 do 16 %. Špodnji

Zagreški velesejem

Dne 13. septembra je bilo konec zagreškega velesejma. Na sejmu so razstavljale firme 21 držav. Po dolgih letih so bile zopet najmočnejše zastopane vzhodne države in Italija. Zapadna Nemčija in Velika Britanija pa sta razstavljali polovico manj kot v letih od 1948 do 1954.

Vsa tendenca sejma je bila osredotočena pravcu, da se poviša izvoz in pride država tako do deviz, ki so nujno potrebne za uvoz. Da omejijo uvoz so na tuje blago naložili poleg carine še druge dajatve, ki ceno inozemskega blaga čez mero povišujejo.

pregled naj pokaže to izpremembo vrednosti denarja v posameznih državah. V preglednici je postavljena vrednost denarja v posameznih državah v letu 1950 na 100. Iz nje se vidi, da je vrednost denarja nazadovala v vseh navedenih državah, ako jo merimo po življenjskih stroških in cenah na debelo. V Švici n. pr. je vrednost 100 frankov iz leta 1950, štiri leta nato predstavljala samo vrednost 94 frankov v primerj z življenjskimi stroški, in 95 frankov v primerj s cenami blaga na debelo. Vrednost valute v letu 1950 je postavljena na 100. Prva številka predstavlja spremembo vrednosti denarja, zaračunano po življenjskih stroških, druga po cenah na debelo:

Švica	94	95
Zahodna Nemčija	93	86
Belgija	89	94
ZDA	88	94
Danska	86	86
Holandija	85	87
Italija	88	92
Velika Britanija	80	80
Svedska	79	76
Francija	78	79
Norveška	74	74
Povprečje	84	86

Za državljane je v tej zvezi važno vprašanje, ali so bile plače povišane v razmerju, kakor se je vrednost denarja znižala.

(Iz „Gospodarstva“)

Našim gospodinjam

Melodija govora je važna!

Moj dobri stari dedej mi je rad v otroških letih pripovedoval tole zgodbo: Neki madžarski kmet je imel sina, ki je študiral na univerzi v Budimpešti. Nanj je bil zelo ponosen. Nekega dne pa je prišel ves divji k svojemu sosedu: „Si moreš misliti tako predrznost! Moj Feri mi enostavno piše: „Oče, pošli mi denar!“ Ko bi vsaj napisal: „Ljubi oče, pošli mi denar!“ (Razprto tiskani besedi je izgovoril izredno ljubeznivo).

Da, melodija govora je izredne važnosti v vsakdanjem občevanju med ljudmi. Koliko užaljenosti in slabe volje so že povzročile hladne besede med dobrimi znanci. Koliko razprtij in sovraštv je že napravilo ostro, nevljudno govorjenje. Nasprotno pa, koliko odjemalcev ima trgovec, ki je postrežljiv in ljubezniv v svojem govoru.

Primer iz življenja: Trgovec mi je prodal pokvarjeno reč ali slabo natehtano. Seveda nisem zadovoljna. Kaj bom storila! Če bi šla vsa jezna v trgovino in se začela vpričo vseh kupcev jeziti, bi tudi trgovca pograbila jeza. Beseda bi dala besedo in končno bi prišlo do pravega spora. Zaradi tega ne bi hotela več kupovati pri tem trgovcu, čeprav je najbližji našemu stanovanju in ima sicer vedno dobro in sveže blago.

Storila bom drugače. Šla bom tja in z nasmejanim obrazom rekla poštniku: „Gospod France, al' vas bom za ušesa. Kakšno moko ste mi pa včeraj dali...“ Ali: „Gospodična Mici, zdi se mi, da ste včeraj preveč mislili na nedeljski izlet in premalo gledali na tehtnico. Danes mi pa le v redu natehtajte!“ Na ta način je stvar z nasmejanimi obrazi in dobro voljo obeh rešena. Vse je spet dobro.

Še drug primer: Imam sestanovalko, ki mi poleg službe zjutraj in zvečer pomaga pri delu. Je zelo

pristrčno dekle, a izredno površno. V resnici je res zelo zaposlena. Ker mi pomaga pri delu, sme kuhati zase v moji kuhinji. Kadar kuha, je vse razmetano in brez reda okoli nje. Odprte papirnate vrečke z živili pusti na mizi, mesto da bi sproti pospravila. Povsod pusti ležati umazano posodo. Če bi ji v ostrih besedah povedala kar mislim o njenem neredu, bi nastal takoj prepri med nama in skupno življenje bi bilo nemogoče.

Tako pa se rajši obvladam in ji smeje pravim: „Rozi, ti si pač en jurček! Pogled kakšen vzoren red! Dajva, napraviva malo reda!“ In Rozi se zdi moj pridevek „jurček“ tako posrečen, da se nasmeje in z dobro voljo obe napraviva red. Tako se bo počasi privadila, da bo red sama vzdrževala in življenje z njo bo prijetnejše.

Koliko podobnih neprijetnih primerov se godi med sosedi, med uslužbenci in še posebno v družini. Nihče ni brez napake. Kolikokrat stori kaj narobe, ne da bi se tega zavedal. Naj ne pograbi nas takoj jeza, ampak z dobro voljo potrpite in ga ljubeznivo opomnimo.

Vsakdanje življenje nam prinaša veliko prilik, da se premagamo in ohranimo ljubezniv ton govora: radi bi spali pa ni miru; napravili smo si načrt za delo, izredno se nam mudi pa dobimo nepričakovan obisk; že dolgo čakamo v trgovini na vrsto, končno postrežejo prej tistemu, ki je prišel za nami itd. Kdor se zna v takih primerih obvladati in začenja svoj govor vedno s „Lepo prosim“ in „Ne bodite hudi“, je srečen človek. Marsikomu je to silno težko. Truditi pa bi se morali vsi za prijazen način govora ne samo ob prijetnih dogodkih, temveč tudi v nevšečnostih in težavah. To nam bo napravi življenje lažje.

KUHINJA

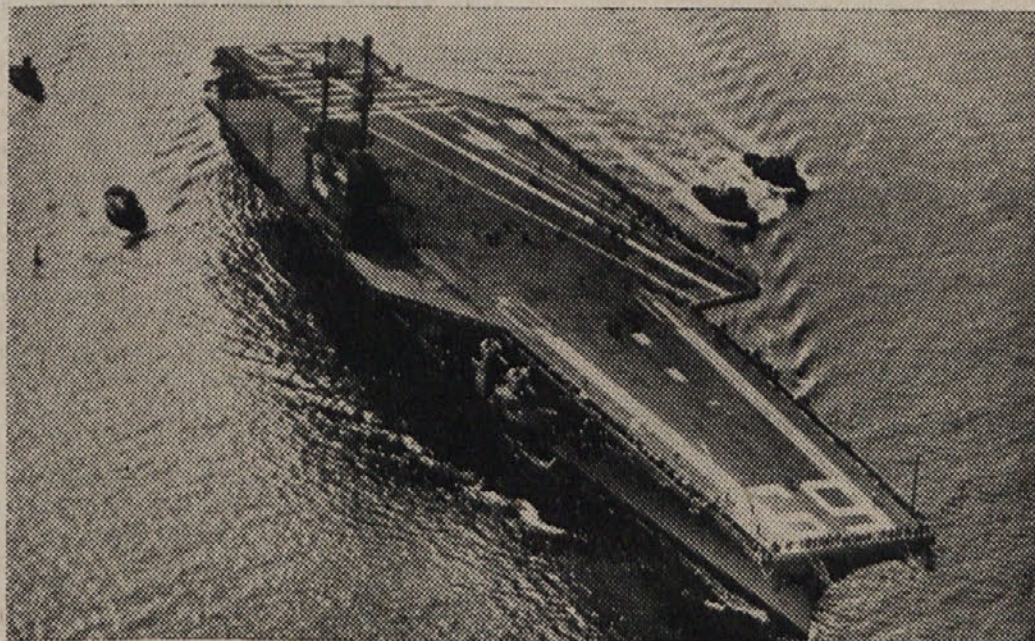
Hruške. Dozorele, a še trde hruške zlahtne vrste olup, z zobčastim nožem malo poreži in razpolovi. Pecelj ostrži, malo prireži in čez pol prekolji, da ga bo pri vsaki polovici hruške pol, peščiče izreži. Zavri v dobro položeni kozici nekaj oslajene vode in prevri hruške. Na rešetu odcejene naloži v steklenico tako, da bo lepa stran hruške zunaj, pecelj pa v sredi steklenice, da se ne vidi. Na vložene hruške vlij sladkorja, pokrij in kuhaj 20 do 30 minut pri 90 stop. C.

Ogrska zelenjavna jed. 2 korenčka in 2 kolerabi zreži na debele rezance, 4 zelene paprike iztrebi in zreži po dolgem, 1 cvetačo razdeli na manjše cvete in četrt kg gob na kocke. 10 dkg nakockane prekajene slanine razgrej, da je prosojna, in prideni 2 zrezani čebuli, ki jih blede oprži, nato prideni zrezano zelenjavo, ki si ji pridala malo zmlete kumine, majarona, žlico sladke paprike ter 2 zrnj strtega česna. Pokrito dobro prepraži, dodaj 2 do 3 žlice gostega pre-

tlačenega paradižnika, malo sesekljanega peteršilja ter zalij z 1 litrom juhe ali toliko vrele vode z eno jušno kocko. Ko je že pol ure vrelo, prideni nekaj na kolesca zrezanega, olupljenega krompirja in pokrito kuhaj tako dolgo, da jame krompir razpadati. Samostojna jed.

Stara kokoš z makaroni. Očiščeno kokoš razreži na manjše kose ter jo pari z mastjo, čebulo in malo vode. Med parjenjem prilivaj po malem vode, dokler ni mehka. Proti koncu jo posoli, potresi s papriko in žlico moke, prilij nekaj žlic smetane in juhe, povrji in zamešaj kuhane makarone.

Krompirjev paprikaš. Na masti prepraži bledorumeno precej čebule. Biti pa mora mehka, ko prideneš olupljen, na krlje zrezan in opran krompir. Posoli ga in pari nekako četrt ure. Nato prideni kuhanega, pretlačenega, gostega paradižnika. Pari pokrito, dokler ni krompir zmehčan in sok toliko pokuhan, da se pokaže mast. Serviraj na ogretem krožniku.

Največja bojna ladja na svetu je ameriška letalonosilka „Forrestal“, ki so jo pred nekaj tedni spuстили v morje. Ima 60.000 brutoreg. ton in nosi ime o pokojnem ministru, ki jo je dal zgraditi. (AND)

Zvezne železnice so imele tudi v letu 1954 izgubo

Kot izhaja iz poslovnega poročila direktorije državnih železnic za leto 1954, znaša primanjkljaj (izguba) 935 milijonov šil., kar je za 72 milijona več kot v letu 1953. To je zgolj poslovna izguba, h kateri pa je treba še prišteti stroške za nove investicije, ki znašajo 539 milijonov šil., tako da se celotni primanjkljaj približuje 1.500 milijonov šil.

Obračun izkazuje 4.170 mil. šil. dohodkov in 5.105 mil. šil. izdatkov. Pri blagovnem in ekspresnem prometu so se prejemki zvišali za 13 odstotkov, kar je posledica povečanega gospodarskega prometa na splošno,

dočim je kljub lanskemu povišanju prevoznih tarif povišanje prejemkov iz osebnega prometa znašalo le 15 odstotkov ter se niso uresničila pričakovanja železniške uprave, ki je z zvišanjem tarif hotela doseči znatno večje dohodke.

Razlog, da so dohodki iz osebnega prometa ostali sorazmerno nizki, leži v tem, da se je zmanjšalo število potnikov, ki so plačevali polno voznino, in da se je občinstvo posluževalo vseh mogočih olajšav za potovanja v večji meri kot prejšnja leta. Povečanje izdatkov pa pripisujejo predvsem stroškom za vzdrževanje prog in stavb.

Kmečki fant, to je nekaj zate!

Današnji čas zahteva od vsakogar temeljito poznavanje njegovega dela ter vedno večje splošne naobrazbe, da se more človek znajti v modernem napredku na vseh področjih.

Država sicer nalaga dolžnost, da vsakdo v mladosti obiskuje določeno število let šole, toda znanje, ki ga tam dobiš, je le neobhodno potrebna podlaga za nadaljnje izobraževanje.

Za vse druge stanove in poklice je danes nadaljnje izobraževanje in šolanje že z zakoni določeno, le pri kmečkem stanu je to prepuščeno razsodnosti staršev in mladine same.

To je vzrok, da je kmečki stan v mnogih pogledih danes zelo zaostal za splošnim napredkom, zaradi česar trpi škodo ne le v duhovnem, ampak tudi v tvarnem (materialnem) pogledu.

Napredno kmetovanje je danes moderen, kompliciran obrat, pri katerem mora biti kmet ne le gospodar in prvi delavec kot nekdanj, ampak mora biti tudi kemik, živnozdravnik, knjigovodja, mehanik, poznati mora zakone in predpise, posebno tiste, ki mu nalagajo davke in druga plačila, znati mora prodajati svoje pridelke in še marsikaj drugega.

To znanje bo dala Kmetijsko-gospodarska šola v Tinjah, kjer boš dobil poleg strokovnega znanja, s katerim boš mogel umno obdelovati zemljo, obenem tudi potrebno splošno izobrazbo, ki ti bo dala zavest o tvojih pravicah in sposobnost, da jih boš znal terjati.

Prijavi se osebno ali pismeno na: Vodstvo kmetijsko-gospodarske šole v Tinjah (Bäuerlicher Bildungshof Tainach). Šola se bo začela 1. novembra.

Veseli Gorjanč

Gorjanč vesel zapoje,
ko pride spet pomlad;
dekle objame svoje
in prav: „Imam te rad!“

Gorjanč veselo vriska,
ko pride ta jesen;
nevesti roko stiska,
mu svet je lep kot sen.

Gorjanč lahko se smeje,
ko pride zimski čas,
srce mu ženska greje.
Tako je pač pri nas!

Gorjanč je dobre volje
vse svoje žive dni!
Tako se res najbolje
na svetu nam godi!
Valentin Polanšek

ZA DOBRO VOLJO

Kmet pride k zobozdravniku, da bi mu izdrl zob. Toda kakor hitro sede na stol, ga prime tak strah, da kar noče odpreti ust. Zdravnik se odloči za majhno zvijačo; od zadaj zbode moža v stegno in ko pacient od bolečine zdaj res odpre usta, mu hitro izpulji zob.

„No, ali je bilo res tako strašno?“

„Tisto ne. Ampak nikdar ne bi mislil, da ima ta vražja skrbina tako globoke korenine,“ odgovori kmet in si drgne stegno.

Ribniški fantje so se stepli. Franc Klun in Tone Arko sta šla k spovedi. Spovednik jima je naložil za enak greh enako pokoro. In sprejela sta pokoro in šla na božjo pot na Brezje.

Z Otoč sta hodila. France je zbiral vesele šale, Tone je šepal čemernege obraza poleg njega. Kar naprej je počival, otresal z nogami, pa spet šel naprej.

Nazadnje je bilo Tonetu Francetovih šal že preveč. Zarohnel je nad Francetom, kako more biti vesel, ker ima fiziološki v čevljih, kakor mu je bil naložil spovednik. Ali ga morda nima? Kajti za enak greh, enako pokoro. Povedal mu je, kaj ima za pokoro.

„Seveda imam tudi jaz fiziološki v čevljih!“

„No, in te ne tišči? Meni je že napravil žulje, krvave žulje!“

„Seveda ga imam,“ je dejal, „za pokoro ga imam!“

„In? Ali te nič ne žuli?“ je mrko in jezno dejal Tone.

„Ne, nič! Kaj me bo žulil! Saj sem fiziološki skuhal!“

Za mladino in prosveto

Od kod je kavčuk?

Tudi rastline imajo svoje sovražnike. Včasih so jim prav nevarni. Znano je, kako izpije trtna uš hrano trti že na koreninah. Če je žuželk mnogo, so pred njimi tudi velika drevesa v nevarnosti, posebno v toplih krajih.

Vendar imajo rastline prav pogosto varstvo pred takimi sovražniki: trnje, debel lub itd. Nekatera drevesa se branijo s posebnim strupenim sokom. Kakor hitro prebode žuželka lubad, priteče izpod njega strupen sok. Če ga žuželka zaužije, jo usmrti. Če je ne usmrti, jo pa priklene k debelu ali veji, ker je lepljiv. Tako ostane žuželka ujetnica in pogine brez hrane.

Sok, ki priteče iz rane rastlin, se počasi strdi. Če bi se rastlina zibala, bi se ta strjeni sok prav lahko odkril in bi nato odpadel. Rana bi pa ostala odprta in vanjo bi se naselile druge žuželke, glive, plesen in bi počasi usmrtila rastlino. Pa glej modrost stvarstva! Kar priteče iz rastline, se strdi, ali ostane vendar prožno in ne odpade.

Nekatera drevesa v gorkih deželah izločajo mnogo takega soka. To so vedeli že Indijanci, pri katerih je našel Kolumb kroglice iz strjenega soka, ki je dobilo ime kavčuk ali gumi. Iz kavčuka so znali Mehikanci že pred več kot štiri sto leti izdelovati nepremočljiva ogrinjala.

Kakih 130 let je kavčuk znan tudi pri nas. Najprej so v Evropi izdelovali iz njega plašče, kmalu pa so spoznali, da tudi plinov ne propušča (kakor večina tekočin). Ima pa gumi hudo napako: mehča se na toplem in strdi na mrazu. To napako je skušal odpraviti Amerikanec Goodyear (izg. Gudjir). Pri mešal je kavčuku raztopljenega žvepla. Deset let je delal poskuse, dokler se mu niso leta 1844. posrečili.

Goodyear je imenoval svoj izum „vulkanizacijo“ kavčuka. Ta izum je dobil velik pomen, saj se danes ne rabi drugačen kavčuk kot vulkaniziran. Poleg gumnatih koles izdelujejo tisoč in tisoč reči iz vulkaniziranega gumija.

Podjetja, ki morajo imeti dosti kavčuka, kupujejo v toplih deželah kar cela zemljišča in jih zasajajo z drevjem, ki ima v sebi gumijev sok. V ta drevesa zarezujejo delavci globoke zareze in v nekaj urah se nabere sok ob vznožju debel v posebne posode. (Temu soku so rekli Indijanci „kaučū“.) Nabrana snov se potem znaša skupaj in stiska v posebne stiskalnice, da se hitro strdi. Strnjena se potem reže v večje ali manjše kose in oddaja v tvornice in delavnice. Omeniti je še treba, da drevesa, ki dajejo ta prekrojni sok, uspevajo le v toplih krajih.

Kako je Kastor varoval Anico

(Resnična zgodba)

Volčjak Kastor se je leno zleknil, naslonil glavo na prednje tačke in tako modroval:

...Nespametna reč, prav kadar je najlepši večer, me moj gospod ne povede na sprehod. Rajši vzame ženko s seboj kot pa mene. Sicer je pri meni silno v časteh, ker iz njenih rok po navadi odpade kak slasten prigrizek zame, toda tudi ona ima toliko napak, je pač človek. Na primer, kadar se oblači, ne vem, zakaj pusti ramena in vrat zmrzovati, a noge čisto skriva pod dolgim krilom; jaz pa tako rad glodam čevljičke in praskam nylon nogavice. V predsobi se potem še obrizga iz majhne stekleničice in potem razširja tak nemogoč duh, da jo najrajši pobrišem v najbolj oddaljen kot. Če bi že vsaj dišala po klobasah ali pečenki, potem bi jo res smatral za veliko damo, toda tista tekočina vprav smrdi, da se poštenemu psu kar dvigne. To ima sosedova doga Sally pa že povsem drugačen duh! Moj gospod pa je drugačen: tako pameten in logičen je, da ga čestokrat samo pogledam v lice, pa že vem, kako in kaj misli z menoj; vedno je nekam nervozen, kadar se odpravlja ven. Zdaj gleda na uro, zdaj zopet svojo ženko, ki nikoli ni gotova. Pri tem se čehlja za ušesi; pa če bi se ti neumni ljudje čehljali vsaj z zadnjo tace kot mi, pa ne, on se čehlja vedno s prednjo tace. Narobe svet! Najbolje bo, da jo kar pobrišem v otročjo sobico k moji miljenki Anici. Ta, čeprav še tako malo ve, da niti hoditi ne zna, vsaj nobenih neumnosti ne počenja, kot jih odrasli ljudje....

Anica spančka. Ročke, majhne pečičke, je ljubko položila na blazinicco in na obrazku ji igra nasmešek. Gotovo sanja kaj lepega! — Tudi jaz ležem poleg posteljice in čuvam njen blaženi sen. Tudi jaz bom poskusil zadremati, morda me v snu obišče sosedova Sally, ki je vedno nekam ohola. —

Punčka je odprla svoje sinje očke in zvedavo gleda v svet. Bleda mesečina čarobno osvetljuje okoli. Bela sobica kar diha čistoče; večerni vetrič se lahno poigrava z zavesami; od časa do časa luna in zvezde pokukajo izza njih na posteljico. Zdaj se je Anica že izkobacala izpod odeje, majhno telesce kar podrtihva od radosti. — Kdo bi spal, ko pa je vse tako lepo naokrog. Kdo bi se ne veselil življenja, ko si star komaj 8 mesecev....

— No pa poskusimo na noge, rokice na posteljno stranico, pa: ho — o — ruk! Glej, saj gre! O, kako vse drugačen je svet, če stojim na posteljici! Naš Kastor je, tudi pri meni. Res, ljubim mamico in očka, ali tudi Kastorja imam rada. Ko je očka v službi in mamica po opravkih, mi ta zvesta živalca dela družbo. —

— Zdaj pa poskusimo premakniti nogice in hoditi naokrog po posteljici. Zelo dobro! Toda premajhna je ta moja posteljica; oh, ko bi „človek“ vsaj že toliko zrastel, da bi mogel ven! Igrala bi se s Kastorjem in prevračala kozolce po vsej sobi. Tako pa, kaj morem, ko so me zaprli v to tesno posteljico! Le kako mamica odpre posteljno mrežo vsako jutro? —

Anica stresa posteljno mrežo kolikor ima moči v malih ročicah. Kastor se je zbudil in zvedavo

opazuje Anico, saj tako nemirne je še ni videl. Skušala uganiti, kaj otrok hoče, in ji pomigava z repom, kot bi jo hotel pomiriti. Anica pa si še bolj želi ven iz posteljice v zlato prostost, kjer je Kastor.

Volčjak je uganil, kaj hoče otrok. Živalski instinkt mu pravi, da bo punčka padla iz posteljice, če se ji posreči odpreti mrežo. Niti za trenutek je ne izpusti iz oči. Anica pa kar naprej stresa mrežo; zapah se je že premaknil nazaj in ga je le še nekaj milimetrov v ležaju. Kastor vsega tega ne ve, on razume samo eno: da hoče njegova varovanka ven in da je njegova dolžnost obvarovati jo nesreče.

Nenadoma se zapah odmakne, posteljna mreža zdrkne navzdol in: bums... — No pa saj ni tako hudo! — si misli Anica, — „saj sem padla na mehko.“ — Kastor je v svoji živalski prisebnosti nekako „prestregel“ punčko, ki je padla na njega in ne na trda tla.

Anica ne poižkuša več vstati, saj se nima kje oprijeti. — No, saj se po vseh štirih tudi daleč pride — si misli otrok in kobaca po sobi. Kastorju to vse skupaj ni preveč všeč, ker je zanj pač nekaj popolnoma novega, saj je Anica še do nedavna vedno ležala v povojih. Žival se ne more takoj prilagoditi novemu stanju.

Anica pa je kaj kmalu morala spoznati, kako varljiva je tako zvana zlata svoboda. Zdaj ne ve nič, kaj početi z njo. Nebogljenе rokice in nogice so

Malinčani so prosili za semenj

(Belokranjska pripovedka)

Nekoč so Malinčani vložili prošnjo na Ljubljano, da bi jim dovolili semenj za 29. februar, toda prošnja ni bila uslišana. Potem sta šla dva moža v Ljubljano prosit, da bi bili uslišani, pa so jih dva dni zaprli v ječo.

Ker v Ljubljani nista nič opravila, sta se napotila v Trst, prosit samega tržaškega župana. On pa jim je dovolil semenj za 30. februar. Vesela sta se vrnila domov. Ko sta prišla domov, sta rekla: „Semenj smo dobili, prostora pa nimamo!“ Nato so imeli skupno zborovanje, kjer so se posvetovali

MLADINA PIŠE:

Dogodivščina

Nič nenavadnega ni, videti pijanca, ki kobaca po cesti in meri pot od zidu do zidu. Nič nenavadnega ni videti pijanca, ki sedi pod zidom, tipa kamen nad glavo in godrnja: „Hudiča, od kdaj sem pa plešast?“ Res, to ni nič nenavadnega.

Zdaj pa poslušajte še zgodbo, ki je res nenavadna.

Tone in Pepče sta se šela v gostilni. Začela sta piti na zdravje drug drugega. Pila sta dolgo in se končno tako napila, da je ostalo le malo zdravega v njunih glavah.

Stopila sta iz krčme. Hladen večerni zrak ju je tako stregnil, da sta pričela misliti na vrnitev k svojima „zlatima“ ženka. Tone je imel dom blizu, Pepče pa je bival v uro oddaljeni vasi. Tako jima je postala vrnitev težko vprašanje.

Pa se oglasi Tone: „Veš kaj, posamič ne bova nikamor prišla. Najbolje bo, da bom najprej jaz tebe spremil domov, potem pa ti mene, dokler ne bova oba doma.“

Ponosen na svojo domislico, je prijel Tone Pepčeta pod pazduho in sta skupaj urno, kolikor so jima dovolile noge, krevsala proti Pepčevemu domu.

Kolikokrat sta tisto noč spremila drug drugega od doma do doma, je uganka za vse. To je uganka tudi za vinska bratca. Eno pa je gotovo: v zgodnjih jutranjih urah so našli oba v obcestnem jarku. D. A.

trudne in zdeha se ji. Hotela bi zopet nazaj v svojo mehko posteljico, toda navzdol je šlo, navgor pa ne gre. Že ji gre na jok, Kastor pa jo gleda, kot bi jo razumel, in se ji dobriča. In tako je Anica, da sama ni vedela kdaj, sladko zaspala. Glavico je imela naslonjeno na Kastorja, ki jo je grel s svojim toplim kožuhom.

Zakonca sta se medtem vrnila in gospodar je pozvonil, čeprav niso imeli služkinje in je sam odpiral vrata. Vendar pa je imel to navado, da je z zvonjenjem zbudil psa, ki ga je takoj nato v predsobi z velikim veseljem pozdravil. — Stopita v predsobo, a Kastorja ni od nikoder. — „To se še ni bilo zgodilo,“ — si misli mož in žena se v svoji bojazni spomni na plin, če ga ni morda pozabila zapreti... Drvi v kuhinjo, mož v spalnico in oba kličeta Kastorja. Nič...

Ko pa sta stopila v otroško sobo, je ženi v prvem hipu zastalo srce, ko je zagledala prazno posteljico, a takoj nato je v neizmerni sreči objela svojega moža. Pred njima je bil srčan prizor: — Anica pokojno spi naslonjena na Kastorja.

Volčjak pa je otožno zavil svoje velike oči, kot bi se hotel svojemu gospodarju oprostiti, ker ga danes ni mogel priti pozdravit. Če bi vstal, bi punčka padla in se udarila. Zato je obležal nepremično...

Od tega dne je Kastor velik gospod. Vsi ga imajo radi, a najbolj srečna zakonca. Oba vesta, kaj dolgujeta svojemu zvestemu ovčjaku, ki je v usodnem trenutku tako prisebno in skrbno varoval njuno Anico.

Sonja Fischer

Pozdrav Koroški

Na vrh Obirja tu stojim,
kaj sreče tukaj doživim.
Pozdravljam te, koroška domovina!

Tam doli Drava se blešči
sred polj, dobrav in vasi.
O, lepa si, koroška domovina!

O, gledaj te bi vekomaj,
prelepi moj koroški raj!
Ti moja si, koroška domovina!

Valentin Polanšek

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

NEDELJA, 25. 9.: 7.20 Duhovni nagovor. 7.25 S pesmijo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 26. 9.: 13.55 Poročila, objave. Šopek narodnih pesmi. 18.45 Za našo vas. — TOREK, 27. 9.: 13.55 Poročila, objave. Zdravniški vedež. Nekaj okroglih. — SREDA, 13.55 Poročila, objave. Domače pesmi pojejo domači zbori. 18.45 Okno v svet. — ČETRTEK, 29. 9.: 13.55 Poročila in objave. Bolen mi leži Mile popo Jordanov. (Literarna oddaja iz makedonske narodno-prebudne poezije). — PETEK, 30. 9.: 13.55 Poročila, objave. Trdi orehi. (Oddaja ugank za staro in mlado). 18.45 Za delopust. — SOBOTA, 1. 10.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. 18.30 Po dolinah in planinah naša pesem se glasi.

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

A. Z.:

Napoleon v Schönbrunnu leta 1809

(Konec)

Napoleon pripoveduje, da je nato dal Stapsa odvesti v zapor, a na tistem je sklenil, da ga pomilosti. Vendar se je dal kmalu pregovoriti. Generali so ga prepričali, da je treba strahovanja: „Če bi ljudje videli, da fanatiki pri meni tako poceni opravijo, bi dobili pogum in v kratkem bi zopet kdo meril name. Prepustil sem torej Stapsa usodi.“

Poslednje ure je prebil Staps v hiši barona Arensteina v predmestju Fünfhaus. Hišo so bili Francozi preuredili v vojaški zapor. Prav tam se je sestal nagli sod. Razprava se je precej zavlekla. Šele po polnoči so se častniki razšli. Dne 16. oktobra pred šesto uro zjutraj so orožniki zastražili širo polje onstran karmeličanskega samostana v Fünfhausu, nedaleč od Schönbrunn. Nekeje na polju so v naglici izkopali jamo. Bližala se je gruča oborožencev — v sredi so vodili Stapsa. Oddelek württemberških pešcev je že stal pripravljen. Nič čudnega, če so bili Württemberžani, saj so v senci Napoleonovih orlov služili mnogi Nemci. Stapsu so zrahljali vezi, tako da so mu ostale roke samo še pri palcih zvezane. Potem so ga pripravili do tega, da je pred jamo pokleknil. Še hip in odjeknila je salva. Pa — komaj verjetno — Staps je še vedno klečal. Na častnikov ukaz so pristopili trije vojaki ter nanj ustrelili še enkrat. Omahnil je v grob in takoj so ga zagreblili.

Tu bi se zgodba schönbrunnškega atentatorja lahko končala, če bi ne bilo epiloga, ki je prav tako čuden kakor dejanje samo. Stapsovi starši so zahtevali mrtvaški list, pa ga od francoskih oblasti niso dobili. Ko je

Prebrisani kmet

Nekoč je kmet zagledal v detelji spečega zajca in rekel:

„Le počakaj! Sedaj pojdem previdno k tebi in te ujamem. Potem te prodam in si kupim kokoš. Kokoš bo nosila jajca, jaz jih bom prodajal in hranil denar. Prodam še kokoš in si kupim kozo. Ta bo imela kozliča. Kozo in kozliča prodam in si kupim mlado žrebe, ki bo raslo in postalo konj. Zajahal bom na njem veselo po cesti takole: ph, ph, ph!“

Pri teh besedah se je zajec zbudil in zbežal.

Ta zgodbica kaže: Kar tvoje ni, ti lahko še zbeži; ali: Ne delaj računa brez krčmarja!

Ladja morskega roparja

Prevod iz angleščine

(35. nadaljevanje)

„Potem izgubiš glavo, to je vse,“ je odgovoril krmar; „ali ni tako, fantje?“ je nadaljeval ter se obrnil k razbojnikom.

„Da, privedi nas na varno ali te pa takoj vržemo v morje“, so mu odgovorili.

„Taki groženj se ne bojim, fantje,“ je odgovoril Hawkhurst; „vsi me poznate za vrlega možaka, zato vas sedaj ne morem zapustiti. No, ker vas vaš kapitan ne more rešiti, mislim, da vas moram jaz; toda,“ je vzkliknil ter se vzrnil okoli sebe, „kako pa je to? Ali smo že iz prelive? Da — ne vem pa povedati, ali moremo zopet priti vanj.“

„Nismo še iz prelive,“ je dejal Kaj, „veš, da še nismo.“

„No, ako ve kapitan bolje kakor jaz, mislim, da stori najbolje, ako vas on spravi tukaj skozi kleči“, je odgovoril Hawkhurst.

Razbojniki pa so bili različnih misli ter vztrajali pri tem, da vodi ladjo Hawkhurst, ki je dobro poznal preliv. Kaj je stopil na zadnji del ladje, Hawkhurst pa proti prednjemu.

„Storil bom vse po svojih najboljših močeh,“ je rekel Hawkhurst, „toda pomnite, ako se nam ne posreči priti v pravi preliv, ne dolžite potem mene. Obrnite nekoliko — še malo obrnite — vedno tako — tu je pravi preliv, fantje!“ je zaklical ter kazal na mirno vodo med razpenjenim valovjem.

Hawkhurst je vedel, da ga bodo ob prvi priliki, ki se jim ponudi, postavili na suho. Zato je vodil sedaj ladjo iz prelive naravnost proti klečevju in minuto pozneje, ko

oče svojo zahtevo odločneje ponovil, so mu odvrnili, da zadeve ne kaže pogrevati. Ba je mu je Napoleon naklonil denarno podporo, vendar so uradniki, ki bi bili morali nalog izvršiti, denar zadržali. Napoleon sam je pa imel druge skrbi.

Čez kakih dvajset let je naumburško sodišče prosilo dunajsko policijsko ravnateljstvo, naj z uradno listino potrdi Stapsovo smrt. Na Dunaju so bili v zadregi. Nikjer ni bilo zapisnika o usmrtitvi, nikjer listine, nikjer nič črnega na belem! Hoteč ustreči naumburški želji, je začela policija poizvedovati po pričah usmrtitve v Fünfhausu. Pa niti teh ni bilo! Po zamudnem iskanju so iztaknili hišnega posestnika Jožefa Zwirnerja ter ga napotili, da je dal na zapisnik izjavo. Kar smo gori čitali o poslednjih trenutkih mladega Stapsa, se opira na Zwirnerja. Toda mož je pripomnil, da ni na lastne oči ničesar videl. Skliceval se je na ne-

Hans Ribeaup

Lagodnejši ovinek

Alfred si je z obema rokama podprl glavo in me je pogledal kot na smrt zadeta žival:

„Oh?“ je zavzdihnil, „ali je kaj bolj svojevrsnega na svetu kot zakonska zveza? Razdalja, vojna, grom in strela, nezvestoba je ne morejo zlahka razušiti. Toda en dih, nekaj, kar ni skoraj nič, jo razbije.“

„Ali pri vama ni kaj v redu?“ sem vprašal.

Alfred je mračno prikimal. „Nič ni v redu, prav nič. Toda vzrok je tako neumen, tako bedast, tako neznaten, da to komaj povem.“

„Le naprej“, sem vzkliknil, „ni je človeške stvari, ki bi mi bila tuja; poglej: tudi jaz sem poročen in vem, da večkrat zadoštuje le en prašek...“

„Vzel si mi besedo iz ust“, me je prekinil Alfred. „Elfrida je izvrstna gospodinja. Kuha in drgne in pometa, da je kar veselje. Toda ali moreš misliti, kaj pozablja iz dneva v dan in iz tedna v teden?“

„No, kaj neki?“ sem vprašal.

„Pobrisati prah,“ je šepnil Alfred.

„Strašno,“ sem rekel.

„Da,“ je nadaljeval Albert. „Prah! Vedeti moraš namreč, da je zame prah to, kar so za druge muhe, komarji, črvi, miši, stonoge in podgane. Ničesar ne sovražim bolj na svetu kot tisti rjavi odvratni lesk na pohištvi in Elfrida to seveda dobro ve. Prosil

kega orožniškega stražmojstra, Nemca po rodu, ki da je bil takrat pri njem nastanjen: iz njegovih ust da je slišal, kako je bilo na travniku v Fünfhausu.“

Zakaj se pa dunajska policija ni potrudila k duhovniku? Staps je bil protestant. Ker se je s streljanjem mudilo, se ni nihče domislil, da bi šel iskat pastorka. Tako je Staps umrl brez duhovnika.

Potentakem je umljivo, da je nekega dne počil glas, češ da Stapsa sploh niso ustrelili; Napoleon da ga je odtiral s seboj v Francijo ter ga dosmrtno zaprl v neznano ječo. Drug glas je vedel povedati, da je dal cesar Stapsu denar za beg v Ameriko. Še celih 113 let po schönbrunnskem dogodku je izšla na Dunaju knjiga, v kateri brska pisec na dan stvari, ki bi bile prezanimive, če ne bi bile — bajke.

Pičlih 48 ur, preden je Staps izdihnil, je Napoleon predložil pooblaščenec avstrijskega dvora v podpis mirovno pogodbo. Na mah se mu je mudilo. S pogodbo v žepu je skočil v kočijo ter oddrdral iz Schönbrunn. Bilo je dne 16. oktobra kmalu po šesti uri zjutraj. Salvo strelav iz Fünfhausu je torej lahko še slišal...

sem jo, prosjačil kot pes, rjovel sem kot bik, toda debela plast rjavega prahu pokriva klavir in edina posledica vsega tega je, da sva eden na drugega jezna, eden drugemu bi izkopala oči, preprijava se 12 ur na dan in včeraj je padla med nama najhujša beseda, ki lahko v zakonu pade: ločitev.“

„To je bilo tudi za pričakovati,“ sem dejal. „Če hočeš pri ženskah kaj doseči, ne smeš nikoli iti naravnost, temveč moraš vedno ubraniti lagodnejšo pot po ovinku.“

„Po kakem lagodnem ovinku?“ je vprašal Albert. „No to sem pa radoveden!“

„Pazljivo me poslušaj“, sem nadaljeval, „če te bo prah tudi vnaprej še dražil, potem se ne smeš jeziti, ničesar ne smeš grajati, ne prositi ali rjoveti in ne razgrajati, skratka: ne smeš ziniti niti besedice. Lepo s kazalcem zapiši na prašno ploskev klavirjevega pokrivala majhno ljubeznivo besedico. Boš videl, kako hitro bo to učinkovalo!“

Alfred me je napeto poslušal. Njegove oči so se svetile. „Zlodja, to je pa izvrstna misel. Mislim, da imaš celo prav!“

Minili so štirje tedni, ko sva se znova srečala.

„In sedaj“, sem vprašal.

Takoj je razumel moje vprašanje. „Sva najsrečnejši bitji na svetu,“ je žarel od veselja, „jaz napišem vsak dan: ‚Ljubim te‘ na prašni pokrov klavirja, in ona vsak dan pripiše poleg: ‚Tudi jaz tebe.‘“

so čolni bojnih ladij pohiteli, da mu odrežejo pot. Razbojniki so to zapazili in so še bolj hiteli. Odrinil je tudi drugi čoln, v katerega je skočil Hawkhurst. Kaj pa je ostal še nekoliko časa na ladji, da se prepriča, ali niso pustili še kakih ranjencev zadaj. Nato je tudi on zapustil ladjo v zadnjem čolnu in krenil za ostalima dvema. Bil je skoraj eno miljo in četrta za čolnom v katerem je bil Hawkhurst.

V času, ko je Kaj zapustil ladjo, je bilo težko reči, ali se bo čolnom z bojnih ladij posrečilo ujeti enega ali drugega izmed razbojniških ali ne. Oboji so napenjali skrajne moči. Ko je dospel prvi čoln s Franciscom in Klaro do obale, je bil prvi izmed sovražnih čolnov komaj pol milje za njim. Plitvine pa so jih nekoliko zavravale, kar je bilo le razbojnikom na korist. Ravno ko je dospel drugi čoln s Hawkhurstom do suhega, so z nekega čolna, ki je pripadal h „Comusu“, ustrelili iz topa. Zadnji čoln razbojnikov je bil komaj še dvjesto jardov od obrežja, ko ga je na zadnjem koncu zadela druga krogla, ker ni mogel zaradi plitvin hitro najti pota. Takoj se je voda vlila vanj in kmalu se je potopil.

„Izgubljen je!“ je vzkliknil Francisco, ki je peljal Klaro v neko podzemeljsko jamo in ostal ob vhodu, da jo brani; „potopili so njegov čoln — ne, sedaj plava proti obrežju in bo tukaj, preden stopijo angleški mornarji na suho.“

In tako je tudi bilo. Kaj se je junaško boril z valovi ter plaval proti majhni podzemeljski jami. Bila je bliže kraju, kjer se je bil čoln potopil, kakor pa mestu, kjer je Francisco s Klaro in ranjenci stopil na suho.

(Dalje prihodnjič)

Lakomnost mu je požrla dobiček

V starodavnem mestu je živel mož, ki je kupčeval s kositrno in bakreno posodo. V istem mestu je živel še drug trgovec, ki je prav tako kupčeval s tako posodo. Dogovorila sta se, da ne bosta nikoli skupaj hodila prodajati robo, temveč vedno le drug za drugim.

Eden izmed obeh pa je bil zelo lakomen. Kupoval je blago kar mogoče poceni, prodajal pa na vso moč drago.

V istem času je živel v neki ulici stara ženica s svojo vnukinjo. Bili sta zelo revni. Nekega dne je prišel eden obeh trgovcev v to ulico in zaklical:

„Prinesite stare kotle, lonce! Kupite nove, kupite nove!“

Ljudje so prihiteli in se pogajali.

Vnukinja je rekla babici: „Babica, lačna sem. Glej, imava še star bakren kotel. Prodaj ga trgovcu, pa si bova kupili hrane!“

Starka je odvrnila: „Poskusiva!“ Ponudila je kotel trgovcu. Ta je nekoliko popraskal po zakajenem kotlu in videl, da je iz čistega zlata. Tega pa starki ni povedal. Pogajala sta se za ceno, a se nista mogla pogoditi. Potem je trgovec odšel, ne da bi kupil kotel.

Nekoliko kasneje je prišel za njim drugi trgovec in zaklical:

„Prinesite stare kotle, lonce! Kupite nove, kupite nove!“

Vnukinja je spet rekla: „Pojdi, ljuba babica, morda bo zdaj sreča mila!“

„Pojdi ti, otrok,“ je rekla babica, „morda bo s tabo prijaznejši.“

Vnukinja je šla. Ko je trgovec videl kotel iz čistega zlata, je vzkliknil: „O, srečni otrok! Vse moje imetje ne zadostuje, da bi odkupil ta kotel, ker je iz čistega zlata.“

To je slišala starka in rekla: „Pred kratkim je neki drugi trgovec dejal, da ni vreden niti vinarja. Daj nama le toliko, da si kupiva kosilo.“

Toda pošteni trgovec ni tega storil. Dal je starki ves svoj denar in vse svoje blago, obdržal je le osem vinarjev.

Vzel je kotel in se napotil proti domu. Ko je prišel do reke, je poklical brodnika in mu dal osem vinarjev, da bi ga prepeljal čez vodo.

Medtem pa se je lakomni trgovec vrnil k starki in ji rekel, naj mu še enkrat pokaže tisti stari hotel. Pripravljen je bil dati zanj kakšno malenkost.

Starka pa mu je odgovorila: „Kotel ni več moj, nekdo drug mi je dal zanj vse svoje imetje.“

Trgovec je ves iz sebe zaklical: „Opeharjen sem, opeharjen sem!“

Tekel je k reki in vabil brodnika, naj se vrne še po njega.

Prvi trgovec pa je velel brodniku, naj nadaljuje pot.

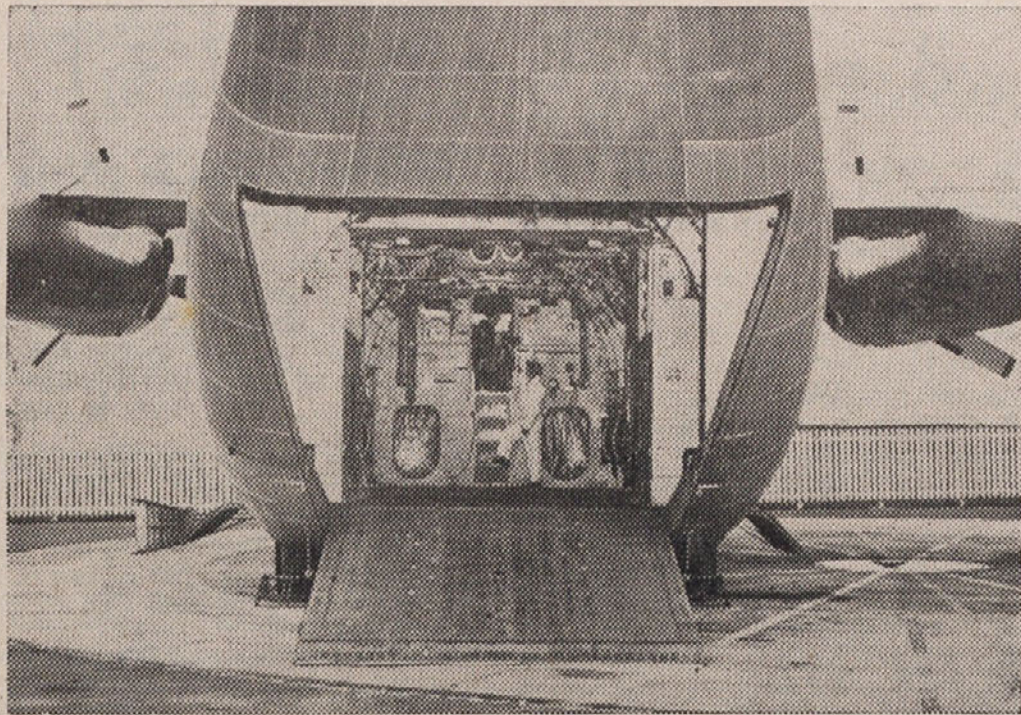
Dospel je na breg z zlatim kotlom in odtelej v tistem kraju ni bilo več siromaka, vsem je rad pomagal.

O VELIKANIH

Na Gori pri Dobrli vesi je stal pred davnimi časi velikanski oltar. Bil je skoraj tako velik kot gora sama. Oltar so sezidali velikani, ki so v tistih časih prebivali v teh krajih. Ti velikani so bili ajdi. Bili pa so tako veliki, da so z vznožja hriba segli na vrh. Dva oltarja so sezidali ajdi: na Gori pri Dobrli vesi in pri Sv. Hemi. Skale za zidanje oltarjev so lomili na Karavankah, ki so bile takrat še divje, divje gorovje. Imeli pa so samo eno veliko, težko kladivo. Metali so si to kladivo z ene gore na drugo. Kadar je potreboval kladivo velikan pri Sv. Hemi, je zaklical svojemu sosedu in ta mu ga je zalučal. Velikan je kladivo prestregel kakor mi jabolko, preklal mogočno skalo in ga spet zalučal v velikem loku nazaj. Če so velikani potrebovali vode, so se nagnili kar k Dravi in zajeli vode s periščem.

Ker pa so ti velikani malikovali, se je nekoč razjezil nad njimi Bog sam in poslal hudo, hudo nevihto. Drava je strašno narasla in poplavlila dolino tako visoko, da so vsi velikani potonili. Tudi tiste velikanske oltarje je voda takrat razdejala.

Polagoma je začela voda spet odtekati in odtekala je povsod, samo iz globin ni mogla. Tam je ostala. Bog jo je pa blagoslovil; to so danes naša prelepa koroška jezera.

To je trup ameriškega vojaškega letala za prevažanje tovorov. V njegovem trebuhu je 106 kubičnih metrov prostora za tovore in lahko naloži 31 železniških vagonov blaga. V petih urah premeri razdaljo 1500 kilometrov (AND)

MALI OGLASI

VSAKA BESEDA STANE 1.10 S (IN 10% DAVKA)

Poudarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2.20 šil (in 10% davka). — Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Našega tednika“, kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka zvečer. Oglas morete naročiti tudi telefonsko (Celovec št. 43-58).

Doeni kupi,
kdor kvaliteto kupi!

Doeni kupi,
kdor **AVE-Möbel** kupi!

AVE-MÖBEL je kvalitetno pohištvo iz največje avstrijske specialne tovarne za spalnice. Tovarna in zaloga: Steinfeld/Drau. — Podružnici: Celovec-Klagenfurt, Getreidegasse 1, Beljak-Villach, Moritschgasse, nasproti Parkhotela.

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT
STADTTHEATER

23. do 29. 9. 3-D. tehnikolor-barvni
film: „Küss mich Käthen“

PRECHTL

23. do 26. 9.: „Verhängnisvolle
Spuren“, barvni film, (ni za mladi-
dino)
27. do 29. 9.: „Die Wüste lebt“,
barvni film

VOLKSKINO

22. do 24. 9.: „Im Schlafsaal der
grossen Mädchen“, (ni za mladi-
dino)
Od 25. 9. naprej: „Die lieben Ver-
wandten“

PLIBERK

24. do 25. 9.: „Fliegende Klassen-
zimmer“
28. do 29. 9.: „Der Raub der Sa-
benerinnen“

Vsak teden nove pošiljke raznih
avto vozov iz Nemčije; najugod-
nejše samo Autozentrale Potuznik
Celovec-Klagenfurt, St. Rupprechter
Strasse 4. Velika razstavna dvorana:
Gabelsbergerstr. 7 (Autohof).

NAPRODAJ

FIAT 1100 dobro ohranjen, poceni
naprodaj. Schrottvertrieb RUM-
WOLF, Celovec-Klagenfurt, Flats-
schacher Strasse 18. Telefon 37-78.

NE KUPUJTE MAČKA V ZAK-
LJU! — Predno si naročite sadna
drevesca od drugod, si najprej o-
glejte drevesnico M. POLZER na
Vazah pri St. Vidu v Podjuni.

TVOJE MOTORNO KOLO samo
od trdke Potuznik, tovarniško
novo in rabljeno. Majhno napla-
čilo, ostanek v 25 mesečnih obro-
kih. Celovec-Klagenfurt, St. Rup-
prechter Strasse 4.

Risalne potrebščine —
očalni aparat za naglušne —
daljnogledi —
pri KARL SEKERKA, optik, Klag-
enfurt, St. Rupprechter Strasse.

NAPRODAJ

Osi za avtomobile, železna platišča
(Felgen), gumijasti obroči, vzmeti
za vprežni voz in priklopnike dobi-
te poceni pri

Nakup rabljenih avtomobilov
Schrottvertrieb RUMWOLF,
Klagenfurt, Flatschacher Strasse 18

PFAFF novi nemški
šivalni stroj
za gospodinjstvo in obrt
Celovec
Wienberg, 10 **GRUNDNER**

Inserate

lahko naročite pri nas tudi
telefonično

Ce je pa besedilo obširnejše
ali oglas bolj kompliciran,
lahko naročite telefonično
našega zastopnika, ki se ta-
koj zgleda pri Vas, da Vam
pomaga z nasvetom in pre-
vzame naročilo.

Naša telefonska številka 43-58

Telefonisch

können Sie jederzeit Ihre
Inserate bei uns aufgeben.
Falls der Text umfangrei-
cher oder die Anzeige kom-
plizierter ist, können Sie te-
lefonisch unseren Vertreter
bestellen, der sofort zu
Ihnen kommt, um Sie zu
beraten und Ihre Werbung
mit Ihnen zu besprechen.
Unsere Nummer 43-58

ZANIMIVOSTI

Podzemeljsko skladišče orožja je odkrila
italijanska policija ob severni obali otoka
Sicilija. Strelivo je bilo sicer pod vodo, ven-
dar v izvrstnem stanju. Samo granat teže-
ga kalibra je bilo za 20 ton. Menijo, da je
orožje preostanek iz časov vojne. Za skriva-
lišče so vedeli ribiči tistega kraja, ki so mu-
nicijo uporabljali za ribolov z eksplozivi,
ki je strogo prepovedan.

Zakon, ki prepoveduje zaposlovanje tuj-
cev, je prišel ob veljavo zaradi spremenjenih
razmer, je razsodilo sodišče v Gradcu. Last-
nik neke oblačilne trgovine se je moral za-
govarjati, ker je brez dovoljenja delovnega
urada zaposlil nekega begunca iz Jugosla-
vije. Bil je oproščen, ker je sodnik razsodil,
da je zakon iz nacistične dobe, ki prepo-
veduje zaposlitev tujcev kršitev osnovne člo-
večanske pravice do dela, ki pripada vsako-
mur. Državni pravniki je vložil pritožbo
proti tej sodbi.

NESREČE V PRETEKLEM TEDNU

V preteklem tednu se je pripetilo v Avstriji 1494
prometnih nesreč, pri katerih je bilo 1081 ranje-
nih in 31 mrtvih. 58 nesreč so povzročili alkoholi-
zirani vozači. Od teh nesreč jih pripade na Ko-
roško 132 nesreč: 73 ranjenih in 6 mrtvih.

VRTINČASTI VIHARJI NAD AMERIKO

Vrtinčasti vihar „Ione“ je napravil v mestu Mo-
rehead velikansko škodo in jo precej opustošil. Takš-
nih viharjev v tamošnjih krajih že ni bilo 30 let.
Ob poplavi so tri osebe izgubile življenje.

Prekoceanski parnik „Queen Mary“ in druge ve-
like pomorske ladje so morale pristanek preložiti.

Kakor poročajo iz Mehike je v mestu Tampico in
okolici nastal tako močan vihar, da je podiral hiše.
Mesto je sama ruševina in voda je preplavila ceste.
Ta naravna katastrofa je zahtevala 12 človeških žr-
tev, 350 oseb pa je ranjenih. Uradno poročilo pravi,
da je 90 odstotkov vseh hiš močno poškodova-
nih. 15.000 prebivalcev si je rešilo samo golo živ-
ljenje in nimajo drugega, kar imajo na sebi. Orkan
je bil najhujši v zgodovini tega mesta.

Malo zna, kdor Schleppe ne pozna

Vso obleko **ZA JESEN**

dobite poceni pri

WALCHER

CELOVEC-KLAGENFURT, 10.-Okt. Str.

Vsakemu naročniku

„**Tednika**“

pomagamo

Pri vseh svojih nakupih se obra-
čajte za nasvet na oglasni oddenek
našega lista.

Pri večjih nakupih vam preskr-
bimo

popuste

Preskrbimo vam nadalje točno

dobavo

Preskrbimo vam tudi blago dobre
kakovosti.

Ne zamudite torej ugodne prilike
in naročajte po naših nasvetih

boljše in cenejše

Vedno smo vam z nasveti na raz-
polago, zato se obračajte na
nas (zadostuje dopisnica).

OGLASNI ODDELEK

„**Našega tednika**“

v Celovcu, Viktringer Ring št. 26
Telefon 43-58

Oglašuj v našem listu!

Dobre šolske naročne ure, okraski,
verižice, prstani samo pri

Gottfried Anrather

izpr. urarski mojster

KLAGENFURT

Paulitschgasse Nr. 9

Reparature strokovno in promptno. Ku-
pim zlato in srebro.

RADIJSKI APARATI

Ze sedaj si oglejte no-
ve jesenske modele pri

Truppe & Ermann

VILLACH

Widmannngasse 41 - Ecke Kirchenplatz

Katere prednosti

Vam nudi

Teppichhaus Radlmayr

PRI NAKUPU PREPROG . PREGRIJAL . BLAGA ZA
POHIŠTVO . NAMIZNEGA IN POSTELJNEGA PERILA

1 NAJVEČJO IZBIRO

2 PAZLJIVO POSTREŽBO

3 NIZKE CENE - PLAČILNE OLAJSAVE

BELJAK-VILLACH - POSTGASSE 3 - TEL. 47-67

Župni uradi in gostinski obrati imajo
posebne popuste!

Cemu ste v skrbeh, če boste še dobili „Naš tednik — Kroniko“ v trafiki ali pa morda
pri sosedu! Izpolnite to naročilnico in naš list dobite na dom!

Tu odrežite in pošljite kot tiskovino v kuverti na naš naslov (Celovec-Klagenfurt,
Viktringer Ring 26)!

Kot naročnik dobite naš list hitro in zanesljivo!

Naročilnica

S tem naročam list

„**Naš tednik — Kronika**“

Plačilne možnosti: mesečno 4.— šil. za tuzemstvo. Pri plačilu za pol leta ali celo leto
dobite popust.

Ime:

Naslov:
(prosimo, da točno navedete tudi pošto!)

Datum:

(Podpis)

ZAHVALA

Za vse izraze sožalja, ki smo jih bili deležni ob izgubi našega ljube-
ga sina in brata

Šimeja Hohla

se prisrčno zahvaljujemo.

Iskrena zahvala vsem, ki ste obiskali pokojnega na bolniški po-
stelji in ga kropili na mrtvaškem odru. Zahvaljujemo se za darovane vence
in cvetje. Posebno zahvalo izrekamo mil. g. proštu Alešu Zechnerju in do-
mačemu župniku č. g. Kunstlju ter pevskega zboru in godbi firme Leitgeb.

Globoko zahvalo pa izrekamo tudi dragi nevesti Hildi in vsem vam
iz šmarjete, ki ste prišli od blizu in daleč, da se poslovite od pokojnika.
Obenem prisrčna zahvala g. Küglerju in vsem sosedom za pomoč, a šte-
vilnim pogrebem Bog plačaj!

V naši bolečini se spominjamo pesnikove besede:

Vera nas tolaži, da se enkrat snidemo,
kjer ni joka, ni bolesti, kjer je sreča, mir doma.

Zalujoch starši, brata in sestra